

Pravilnik Ljudmila Pucenjeva ulica 6
Telefon št. 31-22 31-23 31-24

Uredništvo Ljubljana, Pucenjeva ulica št. 6
Telefon št. 31-22 31-23 31-24

Podružnica Nova mesto Ljubljana, cesta 6
Izbrano dostopne s pisane o Italije
moženstvo (UPI) S. A. MILANO

Kajenje v Ljubljani pokaže, da postaja
človekovo človek 17.749, a vsake kraji
Italije, Srbije, Črne Gore, Bosne, No 11-3119

JUTRNO

Nachlassende feindliche Angriffswucht bei Aachen

Hohe Verluste zwingen den Feind zu Umgruppierungen — Zitadelle von Saarlautern zurückerobert — Sowjetische Kräfte zwischen Plattensee und Donau aufgefungen — Auflebende Gefechtsstätigkeit östlich Budapest — Hohe Sowjet-verluste bei Miskolc

Aus dem Führerhauptquartier, 5. Dez. DNE. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Grossraum bei Aachen liess am 19. Tage der Abwehrschlacht die Wucht der feindlichen Angriffe nach. Gegner hatte bei seinen vergeblichen Versuchen, unsere Front zu zerschlagen, so hohe Verluste erlitten, dass er nunmehr zu grösseren Umgruppierungen gezwungen wurde.

In Lothringen wurde im Gegenangriff die Zitadelle von Saarlautern gegen zähen feindlichen Widerstand zurückerobert. Südöstlich davon griff der Feind im gesamten Vorfeld unserer Westbefestigungen an. Nur unter erheblichen Verlusten konnte er unsere Kampftruppen Linien in einzelnen Abschnitten wenige Kilometer zurück drücken.

Im Elsass wird bei Schlestadt, auf dem Vogesenkamm und im Raum westlich Thann, teilweise bei Schneitzheim, örtlich gekämpft. Im ganzen ist dort die Lage unverändert.

Die Störung des Hart-Waldes nördlich des Hünningen-Kanals wurde gestern abgeschlossen. Der Feind verlor weit über 300 Gefangene. Seine blutigen Verluste sind hoch. 17 Panzer und Panzerfahrzeuge, darunter vier unbeschädigt von der Besatzung verlassen, fielen in unsere Hand. Ausserdem wurden im Elsass 18 feindliche Panzer abgeschossen.

Das Störungsfeuer unserer Fernkampfwaffen lag in der vergangenen Nacht wieder auf London.

In Mittelitalien stehen unsere Divisionen von den Ausläufern des Etruskischen Ap-

penin südwestlich Faenza bis in den Raum von Ravenna in schweren Abwehrkämpfen gegen starke feindliche Angriffe. Sie verwehren auch gestern dem Feind den Durchstoss durch die Front.

In Dalmatien verstärkt sich der feindliche Druck auf den Strassenknotenpunkt Knin.

Bei Vukovar, südöstlich der Drau-Mündung, sind heftige Kämpfe mit bolschewistischen Verbänden, die mit ersten Teilen über die Donau setzen, im Gange.

In Südungarn schlugen unsere Truppen beiderseits der nach Westen führenden Hauptstrasse bei Szegedvar und westlich Kaposvar erneute Angriffe der Sowjets ab. Die nach Norden vordringenden feindlichen Kräfte wurden zwischen Plattensee und Donau aufgefungen. Zahlreiche sowjetische Angriffe gegen unsere neuen Stellungen scheiterten.

An der Front östlich Budapest lebte die Gefechtsstätigkeit wieder auf. Nordöstlich Miskolc erlitten die Bolschewisten bei vergeblichen Versuchen, ihren Einbruchsräum auszuweiten, hohe blutige Verluste.

In den Kämpfen in Südwestungarn griffen trotz anhaltenden schlechten Wetters deutsche Schlachtfliegerverbände ein und fügten dem sowjetischen Nachschub hohe Verluste an rollendem Material zu.

Bei Tageseinflügen einzelner amerikanischer Verbände wurden vor allem der Raum Kassel und Westdeutschland getroffen. In der vergangenen Nacht führten britische Bomber Terrorangriffe gegen Karlsruhe und Heilbronn. Unsere Nachtjäger schossen 11 viermotorige Bomber ab.

Popuščanje silovitosti sovražnikovih napadov pri Aachnu

Velike izgube silijo sovražnika k premeščanju — Trdnjava v Saarlauternu zopet osvojena — Sovjetske sile prestrže ne med Blatnim jezerom in Dunavom — Oživljeno bojno delovanje vzhodno od Budimpešte — Velike sovjetske izgube pri Miskolcu

Führerjev glavni stan, 5. dec. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil objavlja:

Na bojnem področju Aachna je 19. dan obrambne bitke popustila silovitost sovražnikovih napadov. Nasprotnik je utrpel pri svojih brezuspešnih poizkusih, da bi razbil naše bojišče, tako velike izgube, da je bil prikljen v večjem obsegu premestiti svoje sile.

V Loreni smo s protinapadom kljub žilavemu sovražnikovemu odporu zavzeli nazaj trdnjavo v Saarlauternu. Južnovzhodno od njega je napadel sovražnik na vsem predtrdnjavskem ozemlju naših zapadnih utrd. Samo z občutnimi izgubami je v posameznih odsekih potisnil naše črte za nekaj kilometrov nazaj.

V Alzaciji so ob snežnih viharjih pri Selestatu, na grebenih Vogeov, in na področju zapadno od Thanna krajevni boji. V splošnem je položaj tam neizpremenjen.

Čiščenje gozda pri Hartu severno od prekopa Hünningen je bilo večerj zaključeno. Sovražnik je izgubil mnogo nad 300 ujetnikov. Njegove krvne izgube so velike. Zajeli smo 17 oklopnikov in oklopnih izvidniških voz, med temi 4 nepoškodovane, ki so jih zapustili njihove posadke. Razen tega smo uničili v Alzaciji 18 sovražnikovih oklopnikov.

Z močnim ognjem našega daljnostrelnega orožja smo v pretekli noči zopet obstreljevali London.

V srednji Italiji so naše divizije od obron-

kov Etruškega Apenina, južozapadno od Faenze do področja Ravene v težkih obrambnih bojih proti močnim sovražnikovim napadom. Tudi večerj so preprečile sovražnikovo prodor.

V Dalmaciji se ojačuje sovražnikov pritisk na cestno križišče Knin.

Pri Vukovaru, južnovzhodno od izliva Drave, so silni boji z boljševiškim oddelki, ki so s prvimi deli prekorčili Dunav.

V južni Madžarski so odbile naše čete ponovne sovjetske napade na obeh straneh proti zapadu vodeče ceste pri Sigetvaru in zapadno od Kaposvara. Proti severu prodirajoče sovražnikove sile smo prestregli med Blatnim jezerom in Dunavom. Stevilni sovjetski napadi proti našim novim postojankam so se izjalovili.

Na bojišču vzhodno od Budimpešte je zopet oživelo bojno delovanje. Severno-vzhodno od Miskolca so utrpeli boljševiški velike izgube v brezuspešnih poizkusih, da bi razbili svoje vodno področje.

V boju v južnozpadni Madžarski so kljub slabemu vremenu poslegli oddelki nemških bojnih letal in zadali sovjetski oskrbi velike izgube v vozilih.

Pri dnevnih napadih posameznih ameriških oddelkov je bilo predvsem zadeto področje Kassa in zapadne Nemčije. V pretekli noči so britanski bombniki teroristično napadli Karlsruhe in Heilbronn. Naši nočni lovci so sestrelili 11 štirimotornih bombnikov.

Stara težišča bojev na zapadu in v južni Madžarski

V obrambnih bojih in protinapadih preprečeni ameriški probojni poizkusi na aachenskem bojišču — V Loreni trdi boji na predtrdnjavskem ozemlju zapadnega branika — Težki obrambni boji med Faenza in Raveno

Berlin, 5. dec. Neprestan naval Angloameričanov je potisnil bojno črto na zapadu bolj do nemških zapadnih utrd. V Nizozemski napada sovražnik pred močno zgrajeno črto ob Maasi, čije severni odsek je bil s poplavljenjem ob spodnjem Renu še bolj zavarovan. Pri Aachnu se bjejo boji v notranjosti globoko razčlenjenega sistema, ki zapira vrata med Maaso in Eifelom. Od bojišča pri Eifelu pa vse do Saarlauterna napadajo Američani bunkerje zapadnega branika. medtem ko se morajo med Saarlauternom in Hagenaum ter ob aachemski predmostu šele približati jedru nemških obrambnih postojank. Toda že samo približevanje neruškim glavnim utrdam na jugu zapadnega bojišča je stalo nasprotnika v treh tednih približno 900 oklopnikov, 90 izvidniških oklopnih voz in drugih oklopnih vozil, ki so postala po večini žrtev bojnih sredstev iz bližine. Iz sovražnikove namere, da bi dosegel nemško glavno obrambno črto in jo po možnosti prebil, nastajajo vedno ista težišča. Bila so tudi v nedeljo na področju Aachna, ob Saari in gornjerenski ravni. Severno in vzhodno od Aachna so postali sovražnikovi napadi sivo-vitejši. Topništvo in letalski oddelki so podpirali obrambne boje grenadirjev, ki so z žilavo vztrajnostjo ali s protinapadi preprečili poizkuse proboja deloma na novo dovedenih sovražnikovih sil.

Posebno zagrizeni so bili boji ob Rörü, kjer je poizkušal nasprotnik, potem ko je izstrelil meglene granate, izsiliti prehod med Limnichom in Jülichom. Tudi ob avtomobilski cesti severno od Langerweheja, nadalje pri Merodi in vzdolž ceste Gressenich—Gürzenich—Düren, ki vodi preko gozda pri Hürtgen, ter ob južnem robu gozda med Gross-Haun in Vossenackom so Američani napredovali le za nekaj metrov. Tudi na predtrdnjavskem ozemlju nemških zapadnih utrd v Loreni so postali boji silovitejši. Med Merzigom in Saarlauternom je dospel nasprotnik do Saare. Ameriške napadalne skupine, ki so pri Walterfangenu prekorale reko, so bile s protisunkom uničene. Sovražnik, ki je vdel ob loku reke pri Saarlauternu, je še vedno v ogorčenih polnih bojih, njegov južni bok pa so Nemci s protinapadi zopet razbili. V vsem odseku bojišča med Merzigom in Warndom so neprestani težki pehotni in oklopniki boji ter topniški dvoboji. Nemški protinapadi pri Saarunou so že dosegli postavljene cilje. Nemški oklopniki so vrgli tudi začasno področje sovražnika nazaj, dalje vzhodno od tod med Moderom in v severnem delu doline Zris se je ustavil na gozdnem področju vzhodnih Vogeov. Neprestan močan sovražnikov pritisk iz strasbourskega vdomnega področja proti jugu je izzval težke še vedno ne končane boje ob Selestatu in Ri-beauvillu. V južnih Vogeovih so divjali boji za cesto preko prelaza od de Thilota do St. Amarin-Thana. Tudi tukaj niso dosegli Američani in njihove pomožne čete nobenih odločilnih uspehov, ker so nemške čete s proti-

napadi zopet zavzele obvladaoče višine. Težak udarec je doživel nasprotnik v gornji Alzaciji. Tukaj so Nemci s protinapadi razbili sovražnikovo predmostje ob prekopi Kühnigen. Z bojnimi sunki so pognali Nemci v zrak še eno most preko prekopa, ki ga je doslej uporabljal sovražnik. Z nadaljnjimi koncentričnimi napadi so Nemci tesneje zožili pet (drezanih) maroških bataljonov in jih razpršili. Z nemškimi protisunki je bila razbita ost sovražnikovega klina, ki je hotel prodirati ob zapadnem obrežju Rena proti severu.

Enako kakor na zapadnem bojišču se tudi v srednji Italiji niso menjala težišča. Južno od Bolagne in južozapadno od Ravene so se omejevale sile na obojestranski izvidniške sunki in topniške dvoboje, na obeh straneh Faenze pa so nadaljevali Britanci težke napade in so brezuspešno poizkušali prekoriti Lanone. Na severnem krilu napadnega bojišča so dospeli do železniške proge Faenza—Ravenna. Njihov poizkus, da bi pri Rusiji prekorali progo, se je zrušil v obrambnem ognju in ob nemških protisunkih. Sovražnik dovaja v ta odsek nove močne sile, ki jih nemško topništvo uspešno obstreljuje. Iz teh novih dovolov sil je razvidno, da namerava nasprotnik nadaljevati napade v odseku pri Faenzi.

Na Balkanu tudi Bolgarji niso mogli dosegati svojih ciljev, ko so sledili nemškim zaščitnicam na področju Kraljeva. Z izrabo ozemlja so zadale razmeroma šibke nemške sile s spretnimi udarci sovražniku občutne izgube. K utrditvi položaja na Balkanu bistveno doprinašajo uspešni očiščevalni boji na Hrvaškem, kjer so Nemci zopet lahko zadušili aktivnost komunističnih tolpe, ki je bila posebno močna zaradi boljševiškega prodiranja v trkoto med Dravo in Dunavom. Sovražnik je poizkušal s področja pri Pečuju. Sigetvaru in zapadno od Kaposvara dosegli velike ceste in železniške proge med Madžarsko in Hrvaško, vendar je naletel na žilav odpor nemških oddelkov, ki so ga v ogorčenih bojih odbili. Nato je po dovedbi novih sil ojačil svoje napade proti severu, proti ožini med Blatnim jezerom in Budimpešto. Vseled tega so se razvili med severovzhodnim delom tega jezera in Dunafildvarjem trdi, še vedno trajajoči boji. Na dunavskem bojišču ter med Budimpešto in med reko Eger je bilo vojno delovanje šibko, severno od Egra pa so tri sovjetske divizije nadaljevale poizkuse proboja. Ti napadi so se izjalovili ob trdnjavah: obrambi nemških čet. Prav tako brezuspešni so bili boljševiški napadi severno od Miskolca in na obeh straneh Hernada, medtem ko so nemški oklopniki med Sajom in Hernadom s protinapadom vrgli nazaj prodrele sovražnikove osti. Razen neprestanih trdih bojev na Madžarskem je vladal na vsem ostalem vzhodnem bojišču v splošnem mir. Samo v vzhodni Slovačiji in vzhodno od Lipcpe je izvedel sovražnik nekaj izvidniških sunkov, ki pa so se zrušili v nemškem obrambnem ognju.

Strah pred letočo smrtjo

Ameriški časnik opisuje silne učinke nemškega povračevalnega orožja

Zeneva, 5. dec. V ameriškem tedniku »Cosmopolitan« je objavil evropski dopisnik Paul Gallucio svoje prvo vojno poročilo. V tem poročilu govori o tem, kar ga je po njegovem prihodu v Anglijo najbolj prevzelo: Strah pred letočo smrtjo.

»Dan in noč nas je stalno strah. Miru ni. Ko je alarma konec, že naprežemo ušesa, kdaj bo naslednji alarm.« Časnikar je imel občutek, ko da ga iz Zedinjenih držav vrgli v Anglijo, kamor bi priletel nag. Imel je občutek popolne nemoci. »V 1c zadene lahko človeka doma ali pri delu, v kopeli, v uradu ali v postelji, na cesti, v avtobusu, v polno zasedeni restavraciji ali na prenapolnjeni postaji. Sleherni alarm ljudi potlači. Tudi v največji množici je za trenutek vse mirno, nato pa se prične ljudje previdno prerivati, da bi se umaknili kolikor toliko na varno, dokler nevarnost ne mine.

Z občutkom velikega olajšanja gredo ljudje nato zopet na delo, toda olajšanje ni popolno, ker se lahko vsak trenutku zopet oglasi zamolklo brnenje bližajoče se bombe. Vsi čakajo, brnenje se spremeni v dolgo tuljenje, ljudje obstanejo kot hromi, ko brz bomba preko njih, nato nastane tišina in v daljavi se sliši še grom eksplozije. Ljudje so vsi smrtno preplašeni, prsti so ledenomrzli, dlani potne. Poskušajo kaditi ali delati in se ozro v ogledalo, če tudi tako slabo izgledajo, kakor se počutijo.

»Priletela je naslednja bomba in tokrat je udarila prav blizu. Meni se ni nič zgodilo, toda zdel nas je plaz prahu. Ves sem prepoten. Če se nato kopjem, napravim to naglo, ker se bojim, da bi me eksplozija ne presenetila neobčutnega.

Govoril sem z drugimi ljudmi in vsi so prav enako prestrašeni. Celo v najglobljih zakloniških se človek ne počuti varnega, marveč nehoti prisluškuj, ali se morda ne čuje brnenje »V 1c. Vsi prisluhnejo, letoča smrt je pravkar z velikim ropotom letela nad zakloniščem. Američani ne vedo, kako dobro se jim godi, ker jim tak strah še ni znan.«

Kaj takega Američani niso pričakovali

Zeneva, 5. dec. »New York Times« je objavil poročilo svojega dopisnika, ki pravi, da je označil neki visoki zavezniki častnik boj za Aachen za doslej najslavnejšo bitko. Dejal je, da ne ni še nikdar udeležil spopadov, ki bi bili za ameriške čete tako krvavi, ter da se kaj takega ni zgodilo nič

Führer generalu Francu

Berlin, 5. dec. Führer je poslal španskemu državnemu poglavarju generalu Francu ob njegovem rojstnem dnevu pristožno brzojavno voščilo.

Švicarski protest proti sovjetskemu vmešavanju

Bern, 4. dec. V Bernu je bilo protestno zborovanje proti sovjetskemu vmešavanju v švicarske zadeve. Zborovanja se je udeležilo mnogo ljudi različnih političnih nazorov iz vseh kantonov. Soglasno je bil sprejet sklep, v katerem je rečeno, da zahtevajo kritični časi, katere preživlja Evropa in s tem tudi Švica, da se še bolj odločno kot kdaj koli zavzamejo za načela, katerim dolguje Švica svojo neodvisnost, svobodo in čast. Vsek znak slabosti, vsak sklep, ki bi bil izvršen pod pritiskom revolucionarne manjnine ali tujih sil, bi do skrajnosti ogrožal bodočnost dežele. Nadalje so zahtevali, da ostanejo v veljavi vsi ukrepi proti elementom, ki ogrožajo enotnost in neodvisnost dežele ter da naj imenujejo za naslednika Plet Golaza edino le moža, ki je za to resnično sposoben.

Upor v sovjetskem zaledju

Győr, 4. dec. S področja blizu fronte poročajo o zanimivih izjavah sovjetskih vojnih ujetnikov. Pravkar ujeti vojaki so bili pripeljeni na fronto iz najbolj oddaljenih step Sovjetske zveze. Pripovedovali so o hudem uporniškem gibanju v okolici Bistrice na Sedmograškem. Upor zavzema vedno večji obseg. Vrše se ne samo napadi na oskrbo sovjetske vojske, marveč so partizani zasedli že cela okrožja. Madžarski uporniki in borci proti komunizmu so se stopili v zvezo s partizani iz Karpatske Ukrajine ter skupno nastopajo proti sovjetski vojski. Potemtakem se je v etap sovjetske vojske razvila huda protiboljševiška borba. Zato so morale sovjetske oblasti na to »notranjo fronto« poslati večje vojaške sile, da ukroto sovražno gibanje.

Sedmograška ni osamljen pojav. Povsod se je v etap sovjetske vojske razvila huda protiboljševiška borba. Zato so morale sovjetske oblasti na to »notranjo fronto« poslati večje vojaške sile, da ukroto sovražno gibanje.

Berlin, 4. dec. Po izpovedi sovjetskih vojnih ujetnikov je bilo meseca oktobra v mestu Orlu ter v delavskih nselbinah v okolici mesta aretiranih 250 oseb, ki so obdolženi raznašanja protiboljševiških govorov. Razlog za te aretacije leži v prirožih nad oskrbovalnimi težavami ter nad groznimi človeškimi izgubami rdeče vojske. Te izgube niso v nikakršnem razmerju z uspehi rdeče vojske, zaradi česar vzbujajo veliko nezadovoljstvo med sovjetskimi državljani, katerih življenje je postalo naravnost neznosno.

Aalandsko prebivalstvo proti vojni odškodnini

Stockholm, 3. dec. Kakor javlja agencija TT iz Mariehamna, je podpisalo 24 izmed 30 članov aalandskega deželnega zba 1. decembra izjavo, da prebivalci Aalandskih otokov ne nameravajo doprinesiti k vojni odškodnini, ki jih mora plačati Finska. Narod teh otokov pričakuje, da mu bodo priznali, da se je zavzel za miroljubno in demokratičen red na severu.

Zopet vladna kriza v Rumuniji

Stockholm, 3. dec. Kakor javlja agencija Reuter, je v soboto odstopila rumunska vlada. Na svoji zadnji seji je razpravljala o »notranjih rumunskih zadevah«, naker je odstopila.

Moskovska igra se nadaljuje. Vlada sledi vladi in zmeda postaja vedno večja in večja. Tako pripravljajo tla, ki jih potrebuje boljševizem.

Tudi v Rumuniji gre vse po že določeni poti. Pred kratkim je sovjetska (meneuje se »zaveznik«) nadzorna komisija opozorila vlado, da zavlačuje izpolnitev pogojev premirja. Potem so moskovski prstni zahtevali točno izpolnjevanje pogojev. Predvsem so očitali »ministrom«, ki jih niso vodili komunisti, da niso dovolj strogo izvedli »čiščenja«. Jasn je, da gre samo za to, da bi prišlo v vlado več »zanesljivih« ministrov, ki bodo pokorno služili Moskvi in njenemu bukarestanskemu nadzorniku Višinskemu, konec Rumunije pa bo sličil dogodkom v baltskih državah.

Stockholm, 4. dec. Moskovska poročevalska služba javlja, da je sprejel kralj Mihael načelnika rumunskega generalnega štaba generala Radesca in mu poveril sestavo nove vlade. Dejstvo, da objavljajo v Moskvi prvi to vest, je značilno za vlogo slavnatega moža, ki jo mora igrati Mihael. Zadnji pri vedno večji boljševizaciji Rumunije.

Spominjajmo se brezdomcev, darujmo za Zimsko pomoč!

Velike izgube zamolčijo

Angloameriški vojni poročevalci z resnico ne smejo na dan

Stockholm, 5. dec. Kakor javlja dopisnik »Dagens Nyheter«, so izjavili britanski vojni dopisniki, da je nastal neutemeljeni optimizem britanskega in ameriškega naroda zaradi tega, ker cenzura ne dopušča, da bi poročali o dejanskih razmerah na bojiščih. Tako je na pr. dopisnikom prepovedano poročati o znatnih zaveznikih izgubah.

Kakor izjavljajo britanski vojni dopisniki dalje, so dobili Angleži in Američani spritno tega napaden vtis, da terja zavezniska ofenziva malo človeških žrtev in tudi malo materialnih izgub. Nasprotno pa opozarjajo dopisniki, kako moralno ko risten je bil učinek, ko je objavila britanska admiraliteta velike izgube, ki so jih utrpeli zavezniki ob izkrcanju na Walcherenu. Zavezniki vojni dopisniki so predlagali na podlagi svojih izkustev zaveznikemu vrhovnemu poveljstvu, naj čim

hitreje objavi izgube, ki so jih povzročile zadnje operacije. Poročilo v listu »Dagens Nyheter« označuje pravi položaj na nemškem zapadnem bojišču. Britanci in Američani že tedne napadajo pri trdnjavah, da bi poročali o dejanskih razmerah na bojiščih. Tako je na pr. dopisnikom prepovedano poročati o znatnih zaveznikih izgubah.

Ali ste že prijavili za božično Zimsko pomoč?

Nenadna prekinitev čikaške letalske konference

Lizbona, 4. dec. Letalska konferenca, ki so jo Američani sklicali z velikim reklamnim hrupom, je bila sedaj po prestanku več kriz nenadno prekinjena. Udeleženci se niso zedinili, da odklonijo neomejeno svobodo v letalskem tekmovanju.

Zastopnik Zedinjenih držav je nato izjavil, da je britansko odposlanstvo, ki je odklonilo kanadski kompromisni predlog, zaprlo vrata za nadaljnja pogajanja. Vojda amer delegacije Adolfe Berle se je zato odločil, da predloži zastopstvom ostalih narodov ameriški predlog, ki zagovarja neomejeno možnost tekmovanja na področju letalstva.

Ze kmalu po pričetku letalske konference so prišli ameriški in angleški nazori v veliko nasprotje. Zedinjene države so zastopale stališče, da je treba ustvariti svetovno letalsko organizacijo, katero so branje glede na »svobodno ozračje«. Ameriško stališče je narokoval občutek premoči nad Anglijo. V Washingtonu so hoteli izkoristiti svojo prednost, da bi si tako ustvarili v letalskem prometu monopolni položaj. V nasprotju s tem popolnoma kapitalistično-imperialističnim stališčem je zastopala Anglija mnenje, da naj bi določili letalsko službo le na povsem določenih pogojih. S to omejitvijo Američani niso soglašali. Zato sta si Washington in London očitala krivdo, da sporazum ni bil dosežen. Angleži so izjavili, da hočejo Zedinjene države prehiteti one dežele, ki so za mednarodni letalski promet slabo pripravljene, in s prvooviti čim več prometa. Neki Reuterjev dopisnik je ob tej priliki delal o ameriškem stališču, da izhajajo predlogi iz 25letne navade, smatrati britansko svetovno cesarstvo za suvereno državo. Zedinjene države so potiskale britanski imperij vedno bolj s položaja, ki mu gre kot veselji.

Tudi manjše države, ki so se udeležile letalske konference kot nekaki statisti, so se pritoževale zaradi svoje nezastopljenosti. Tako je že sredi novembra 19 ameriških republik soglasno protestiralo proti predlogom ameriške delegacije, ker so sredi njih pomenili omejitve njihovih suverenih pravic. Mehika je vrh tega še posebej protestirala proti »dik-

tatorskemu načinu«, s katerim so predložile Zedinjene države konferenci svoj osnutek za ustanovitev mednarodne letalske organizacije.

Mnulo je delj časa, odkar je dejal neki španski novinar o nasprotjih na čikaški konferenci, da gre tam manj za materialno kot za politično vprašanje. Dopisnik je beležil, da imajo Anglija in Zedinjene države popolnoma različne predstave o jutrišnjem svetu; Anglija brani v svo silo svojo tradicionalno politiko krajevnih zvez in vplivnih »odročij«, dočim se zavzemajo Zedinjene države za »mednarodni svet« v praviem smislu besede. Ako nastopajo že v vprašanju civilnega letalstva taka nasprotstva, potem je pač vprašanje, kako si predstavljata Anglija in Amerika bodoči svetovni red, za katerega se vsaj borita v tej vojni. Čikaška konferenca dokazuje nedvomno, da imajo v sovražnem taboru posebni kapitalistični interesi prednost pred vsemi ostalimi stvarmi. Toda ne velja le za letalstvo, temveč, kot dokazujejo poročila zadnjih dni, tudi za pomorsko plovbo in zunanjo trgovino. V vseh teh vprašanjih obstojajo med Zedinjenimi državami in Anglijo nenemotljiva nasprotstva, ki jih bo tem težje izravnati takrat, ko bo treba urediti svet po novih načelih. Obe kapitalistični sili kratkoročno ne moreta ustvariti svetovnega reda.

Ameriške dobave Angliji

Madrid, 4. dec. Kakor vajuja agencija EFE iz Washingtona, je bil sklenjen med Zedinjenimi državami in Veliko Britanijo nov sporazum, po katerem bodo zmanjšane ameriške pošiljke v Anglijo po zakonu o posojilih in zakupih od 10,5 milijarde dolarjev letno po končani vojni v Evropi na 5,5 milijarde dolarjev. Zedinjene države zahtevajo nadalje, da Anglija teh pošilk ne sme spet izvažati. Izvažati lahko samo one dobrine, ki jih takoj plača, pri čemer so se izvozniki obeh dežel obvezali, da si medsebojno ne bodo »protizakonito konkurirali«.

Varčujte z elektriko!

Ustanovitev pokrajinskega podpornega odbora ter okrajnih in občinskih podpornih odborov

Na podlagi odredbe Vrhovnega komisarja za operacijsko ozemlje »Jadransko primorje« z dne 1. junija 1944, št. I-2-6573/44 in čl. I. navedbe o upravljanju ljubljanske pokrajine z dne 20. septembra 1943, št. 4, »Služben list« št. 273/86 iz leta 1943, odredjam:

Čl. 1. Radi enotne ureditve in izvedbe vseh socialnih podpornih ukrepov se ustanovi v Ljubljani »Pokrajinski podporni odbor«, na sedežu vsakega okraja in vsake občine pa po en okrajni oziroma občinski podporni odbor.

Čl. 2. Naloga teh odborov je, da na svojem območju soustvarijo že obstoječe socialne ustanove, da organizirajo, korporirajo, združujejo in društva za izvajanje skrbstvenih nalog po možnosti združijo in enotno uredijo, da izvajajo skrbstvene ukrepe za svoje oškodovance in vse poleg državnega skrbstva neopogibno potrebne dodatne socialne ukrepe, kakor tudi, da izločajo neupravičeno dvojno podvajanje podpor. Pokrajinski podporni odbor nadzoruje vse okrajne in občinske podporne odbore, jim daje nasvete ter jim priskoči na pomoč, kolikor za reševanje posameznih socialnih vprašanj njih lastna sredstva ne bi zadostovala in bi bilo treba izvesti naloge, ki presegajo krajevni pomen.

Čl. 3. Člane Pokrajinskega podpornega odbora postavlja šef pokrajinske uprave z odobritvijo nemškega svetovalca. Člane okrajnih polpornih odborov postavlja okrajni glavar, člane občinskih polpornih odborov pa župan. Oboje z odobritvijo šefa pokrajinske uprave. Nemški svetovalec lahko uporablja pri sestavljanju podpornih odborov svojo pravico, dajati navdila. Člani Pokrajinskega podpornega odbora so dolžni in častni. Dolžnostni člani so: a) šef zdravstvenega oddelka pri VI. oddelku pokrajinske uprave, b) okrajni glavar, c) ljubljanski župan in nekateri drugi župani v pokrajini, d) organizacije, združenja in društva vsake vrste, katerih področje se razteza na vsjo pokrajino in ki delujejo v socialnem skrbstvu. Častni člani so: a) vođe osebe gospodarstva, b) zastopniki delavstva itd. V okrajne oziroma občinske polporne odbore se vpoliklje uradni zdravniki pri okrajnem glavarstvu oziroma občinski zdravniki (zdravniki združene zdravstvene občine). Kadar so člani zadržani, jih nadomeščujejo njihovi zakoniti oziroma po njih pooblašeni zastopniki.

Čl. 4. Pokrajinskemu podpornemu odboru predseduje prezident pokrajinske uprave, okrajnim podpornim odborom okrajni glavar, občinskim podpornim odborom pa župan. Ti so odgovorni za delo podpornih odborov, ki morajo posloovati po njihovih navodilih.

Čl. 5. Pokrajinski podporni odbor ima svoj izvršilni odbor, ki rešuje tekoče posle in sestoji poleg predsednika še iz 6 članov. Izbere jih Pokrajinski podporni odbor izmed sebe.

Čl. 6. Upravno osebe in imovina Pokrajinskega podpornega odbora, njegovih občinskih podpornih odborov ter njemu podrejenih ustanov preite z aktivni in pasivni na novoustanovljeni Pokrajinski podporni odbor in njegove občinske podporne odbore. S tem preneha delovanje Pokrajinskega podpornega odbora. Pravilnik za upravo

in računovodstveno poslovanje Pokrajinskega podpornega odbora z dne 23. januarja 1942 št. 8 (Sl. list št. 31/9 z dne 31. januarja 1942) ostane v veljavi in se smiselno uporablja za upravo in računovodstveno poslovanje Pokrajinskega podpornega odbora. Šef pokrajinske uprave oziroma župani morejo postaviti tajnika Pokrajinskega podpornega odbora oziroma tajnika občinskih podpornih odborov za poslovanje podpornih odborov.

Čl. 7. Podporni odbori dobivajo svoja sredstva: a) s prispevki pokrajine, b) s prispevki občin, c) v izrednih primerih s prispevki Vrhovnega komisarja, d) z darili, e) z zbirkami. Upravni stroški Pokrajinskega podpornega odbora, okrajnih podpornih odborov in občinskih podpornih odborov mestne občine Ljubljana obremenjuje proračun pokrajinske uprave, stroški občinskih podpornih odborov pa občine. O uporabi razpoložljivih sredstev se poлага obračun šefu pokrajinske uprave. Pokrajinska uprava in občine morajo postaviti v svoje proračune primerne zneske za poslovanje polpornih odborov.

Čl. 8. Da se prepreči zlorabe, se osnuje splošna kartoteka podprancev in podpornikov, ki jo morajo voditi občinski podporni odbori. Enaka kartoteka v duplikatu oziroma triplicatu se vodi pri okrajnih podpornih odborih ozi. pri Pokrajinskem podpornem odboru. V to kartoteko se vpisujejo vse podprance polpore. V ta namen morajo socialne ustanove vseh vrst, ki podeljujejo podpore, pošiljati pristojnim občinskim podpornim odborom vse podatke, potrebne za natančno voditev kartoteke. Vsakemu rednemu podprancu se ob podelitvi prve podpore »na polporna knjižica«, s katero se mora izkazati pri vsaki nadaljnji prošnji za podporo in v katero se vpiše vse podpore. Te knjižice izdajajo pristojni občinski podporni odbori. Za pristojni občinski podporni odbor velja podporni odbor občine, v kateri podpranec prebiva.

Čl. 9. Socialno pomoč do Vrhovnega komisarja (Sozialer Hilfswerk des Obersten Kommissars) s to ureditvijo ni prizadeto in ostane še nadalje organizatorno popolnoma samostojno ter ima nalogo, da v primerih katastrof in ob drugih povodih opravi dodatno skrbstveno delo s posebnimi datjavami po naročilu in v imenu Vrhovnega komisarja.

Čl. 10. Kar se tiče delovanja že obstoječih zasebnih dobrodelnih ustanov, združenj in društev s posebnimi nameni, se s tem nič ne spreminja; ta opravljajo svoje skrbstveno delo v okviru svojega statutarnega področja, vendar se smejo javne zbirke vsake vrste, kakor tudi zbirke oblačilnih predmetov in obutve itd. prirediti etinole po pristojnem podpornem odboru oziroma z njegovo odobritvijo.

Čl. 11. Vse določbe, ki nasprotujejo predpisom te navedbe, se razveljavljajo. S to navedbo se ne spreminjajo zakoniti predpisi, po katerih imajo posamezniki pravico do oskrbe ali tolor.

Čl. 12. Ta navedba stopi s 1. decembrom 1944 v veljavo.

Ljubljana, 1. decembra 1944.

Prezident: Div. general župnik.

Nekaj cvetk iz komunističnega raja

Razmah črne borze — Neizprosno izterjavanje »davkov«

V arhivu »komande mesta St. Peter«, ki so ga, kakor smo že poročali, zasigli vrli šentpeterski stražarji o priklji vpadu v to komunistično »komando«, so našli med drugim tudi zanimivo poročilo o »okrožni skupščini za Južno Primorje« v Brkin h. Čeprav je bilo to zasedanje — tako stoji v poročilu — »zaradi poostrene kontrole okupatorja« le delno, so bile razprave na njem zelo zanimive, saj nam odkrivajo marsikaj o življenju v komunističnem »raju«. Iz njega lahko spoznamo, koliko drobnih, vsakdanjih skrbi gloda komunistične »sodrešnike«. Le oglejmo si nekaj takšnih skrbi:

»Proti črni borzi je bil sprejet sklep: vsakega kršilca cen je treba izročiti sodišču...«

Kdo bi si mislil, da »črna borza« protiva tudi pod komunistično »vlado«, kjer bi morala vladati popolna enakost. Čudna je že sama trgovina med njimi, kaj šele trgovina z visokimi, črnoborzijskimi cenami! Očividno primanjkuje komunistov »bлага« in »sila kola lomí«. To stisko »tovarišev« pa meni nič, tebi nič izkoriščajo za »socialne reforme« dovzetni terenci in drugi priskledniki. Zares lepa gozdovniška idila!

— »Govor je bil tudi o splošni pomoči pogorelcev — s poudarkom, da bo ta pomoč mogla le, če bo ljudstvo oddajalo potrebna živila...«

Pogoj za izvršitev tako pomembne humane akcije je torej ta, da ljudje oddajo tolovajem vsa potrebna živila! Zares nadvse socialno in požrtvovalno delo »tovarišev«!

»Kojkor bo vojski čas dopuščal, bo ta pomagala pri poljskih delih...«

Kako lepo se spet to sliši! »Vojska« bo pomagala pri poljskih delih (gre seveda za poljska dela pri ubogih pogorelih), vendar le, »kojkor ji bo čas dopuščal...« Seveda, ta »vojska« ima trenutno povsem druge skrbi: požiganje, ropanje, polaganje min pod potniške vlake itd.

»Izražena je želja, naj se pobiranje davkov povsod vrši po načrtu, kar se v nekaterih krajih že izvaja...«

Samo glede pobiranja davkov ni nobenih pogojev in nobenih izjem! Nasprotno, to pobiranje naj se celo vrši »po načrtu«, pravijo gozdni »tovariši«, kakor da uboga raja na komunističnem ozemlju ni že dovolj izmognana!

To je le nekaj cvetk iz komunističnega »raja«, ki pa mečejo nanj prav zanimivo in poučno luč.

Tudi terenstvo ne pomaga

Ob nedavnem divljanju komunistov na Vipavskem, ko so se čeprav le nekaj ur, lahko »svobodno« znašali nad ubogim prebivalstvom, niso priznali niti imovni terencev in kurirjev. Ropali so vseprek. Nč niso pomagale »zastuge«, »zveze«, sinovi v gozdu, nič terensko delo, nič hčerke ku-
— to je bilo geslo,

po katerem so se ravnali »tovariši« iz gozda.

Poročila pravijo, da je to plenjenje vseprek v prizadetih krajih marsikoga iztrgnilo in ga sprepobnilo. Pa tudi drugod so se terenci in simpatizirali OF globoko zamislili nad temi dogodki: torej je terenstvo in »zaslužno« delo doma ne pomaga več!

O priklji tega svojega »osvobajanja« Vipavske komunisti na glavni cesti po ožili tudi mine. Zrtev takšne mine je postal znani kapucinski brat od Sv. Križa na Vipavskem, ki je na poti v Gorico, zavozil s svojim vozom in vanj vpreženo mulo na mino. Ubilo je kapucina ter dve ž. naci, ki sta bili na vozu, dočim je dve drugi hudo ranilo. Zrtev komunistične »borbe« proti okupatorju »so tako spet postali samo domači ljudje...«

Komunizem in romantika

»Goriški list« z dne 2. t. m. poroča, da je pred kratkim prevzel vrhovno vodstvo nad italijanskim komunističnim in badovevskim tolovajstvom neki »Antonio Adverser«. Neznani pogovar si je torej izbral ime junaka iz romana, ki je zaradi pustolovščin priljubljen zlasti pri doraščajoči mladini, zaradi svojih ljubezenskih zgodb pa drag tudi nežnemu spolu. To kaže smisel »junaske« domišljije za romantike.

»Goriški list« pripominja k temu: »Pod plaščem te romantike bo v bodoče badovevski komunizem skušal pridirati tudi v naše kraje. Comunismo con romanticismo! Dalemo A. Adverser na znanje, da počemo v naših krajih niti letakov niti pisati po stenah njegovega imena. Če pa m'li o njegovi »romantični« oddelki rogoviliti po slovenskem ozemlju, jih bomo nagnali! In to — senza romanticismo, brez romantike!«

Višinski gospodar v Rumuniji

Bern, 4. dec. Agencija Reuter javlja iz Bukarešte, da je nastala nova vladna kriza v Rumuniji, ker so zahtevali levčarske stranke najtlačnejšo izpolnitev diktiranega premirja. Tako nudi moskovski diktat moskovskim plačancem tudi v Rumuniji vedno znova pretveze, da odstranijo vsako rumunsko lastno voljo in pripravi državo za prikljuitev v sovjetsko državno zvezo. Sovjetski krivni Višinski, ki je že več tednov »na obisku« v Rumuniji, se počuti gotovo že kot gospodar v deželi, kjer sprejema kot kak aktiven minister odposlanstva, da bi silil »želje narodov«. Zato je razumljivo, da je potekel spetjem, ki ga je privedlo rumunsko društvo prijateljev Sovjetske zveze Višinskemu na čast, v zelo vselem razpoloženju.

Zatamnitev od 17.10 do 7.05

Grčiji grozi državljanska vojna

Novi spopadi v Atenah - Splošna stavka v Atenah in Pireju

Stockholm, 4. dec. Dopisnik ABCja John Nixon, ki je skozi okno svojega hotela opazoval spopade v Atenah poroča, da so boljševiki napovedali za nedeljo demonstracije. Oblasti so jih prepovedale in je zato policija napravila kordon okrog največjega atenskega trga. Kmalu po 11. dopoldne so kljub temu prikorakali v dolgih kojonah na trg boljševiki, ki so »sklicali razna gesla« in vihteli rdeče zastave. Ko je prišel sprevod tiskaj, je pričela iz glavnega stana streljati policija, ki so se ji pridružili še stražniki izven poslopja. Demonstrante so razgnali, vendar so se zbrali znova in nadaljevali pohod! Policija je znova streljala. Končno jih je razgnala. Nixon poroča, da je videl na cesti mnogo mrtvecev.

Stockholm, 4. dec. Kakor javlja agencija Reuter iz Aten, je prišlo v predmestjih grškega glavnega mesta do nadaljnjih spopadov. Zaradi splošne stavke počiva skoraj vse delo razen pri vodovodu. V mestu so zaprte vse trgovine. Listi ne morejo izhajati. Javne zgradbe so vojsko zastražene. V ponedeljek so objavili, da je zaradi dogodkov v nedeljo odstopil grški vojni minister general Sariyianis.

Amsterdam, 4. dec. Kakor javlja agencija Reuter iz Aten, je razšla organizacija EAM stavko na pristaniščih in v Pireju, kjer so v nedeljo zjutraj prenehali raztovarjati življenjske potrebščine. Grško preiskovalno ministrstvo je objavilo, da ima za Atene na razpolago živil samo še za nekaj dni.

Amsterdam, 4. dec. Kakor javlja agencija Reuter iz Aten, je izjavil vrhovni poveljnik britanskih sil v Grčiji general Scobie v novem proglasu grškemu narodu, ki so ga v terek nalezli po vseh atenskih ulicah: »Omeneno število gotovih elementov je nameravalo žrtvovati interese Grčije kot naroda in izzvati če bi bilo možno, državljansko vojno. Zato je bila grška vlada prisiljena proglasiti v skladu s helensko ustavo obsešno stanje v Atenah in Pireju. Ponavljam, da stojim skupno s prevladujočo večino grškega naroda trdno za ustavno vlado in da bom ji nudil vso pomoč, dokler ne bo grška država zopet izgrajena in bo lahko s pravo vojsko izvedla svobodne volitve.«

Bern, 4. dec. Kriza, ki je nastala v vseh po Anglomerantih zasedenih deželah zaradi odpora boljševskega podtalnega gibanja, da bi izročilo orožje in oblast, je tudi v Grčiji sedaj najostreje izbruhnila. Krivi spopadi v Atenah so ponoven dokaz, da sledi za veznikom povsod zmeda, iz katere izide končno kot zmagovalce vedno boljševizem. Boljševiki v Grčiji so napovedali odkrit boj vlad Papandrea. Proglasili so splošno stavko in generalni tajnik boljševske organizacije EAM

Moskovski izpadi proti poljski emigraciji

Stockholm, 4. dec. Po prvem odmevu, ki že naznačuje smer sovjetske politike, so v Moskvi pričeli ostro napadati poljsko begunsko vlado Arciszewskega. »Observer« javlja, da je ta vlada zavrnila vse sovjetske zahteve glede Poljske in da hoče obdržati poljsko vzhodno mejo. List »Pravda« imenuje Arciszewskega in njegove ministre begunsko drhal, ki je največji sovražnik Sovjetske zveze. List napoveduje, da ti bankrotirajo ne bodo mogli odvrniti poljskega naroda od poti, na kateri je sedaj. Moskovska poročevalska služba pše, da že dejstvo sestave te vlade razkriva vso zločinsko igro reakcionarne poljske begunske klike, ki cinično in nesramno izivna ne le Sovjetske zveze, marveč tudi vladí Velike Britanije in Zedinjenih držav, ki jim očita, da nočejo podpirati osemletniš zahtev poljskih imperialistov. Mo-

je izjavl v javnem govoru pred demonstrantji, da je Papandreu vreden vsakega zaničevanja. Papandreu pa se je z obupnim klicem obrnil na grški narod. Pri tem je omenil dolgo vrsto koncesij, ki jih je dala vlada gverilskim silam, da bi zadovoljila boljševike in preprečila državljansko vojno, za vse to pa je žela vedno nove boljševske zahteve. Papandreu je izjavil, da so triumfalni odgovorni elementi. Odgovorni za to so boljševski voditelji. Z oboroženo demonstracijo, s splošno stavko in s ponovno ustanovitvijo osrednjega odbora ELASa vodijo deželo v državljansko vojno. Papandreu je zaključno izjavl, da je Grčija prestala udarce vojne, da pa ne bo prestala udarcev svojih lastnih otrok. Zal je glas organizacije drugačen kakor glas domovine.

Nadaljnja zaostritev položaja

Stockholm, 5. dec. Iz londonskih poročil o dogodkih v Grčiji je razvidno, da se položaj nadalje zaostruje. Tako je objavila angleška poročevalska služba, da je atenski radio ustavil svoje oddaje in da vlada ne more vzpostaviti reda in miru v deželi. Agencija Reuter javlja nadalje, da v Atenah zaradi stavke delavcev pri elektrarni nimajo električne luči, zaradi česar mora delati britanski glavni stan pri zasili razsvetljavi. Reuter tudi javlja, da je posegel sedaj vmes britanski vojaški poveljnik general Scobie in pozval oddelke ELASa, naj zapustijo širše področje okrog Aten in Pireja. Če bi se branili to storiti, se bodo smatrali kot »sovražniki«. V Pireju se je slišalo v pretekli noči čisto puškarske. Oddelki ELASa so napadli več policijskih postaj in premagali stražnike. Vlada Papandrea je sporočila, da so po proglasitvi obsešnega stanja na področju Atika pričela delovati vojna sodišča.

Končno poroča agencija Reuter, da so v Thessaloniki, nekem atenskem okraju več kot 24 ur v teku silni boji med elementi levega krilaa in manjšo skupino bivših častnikov in kadetov vojske, v katerih so oddelki ELASa, kakor se kaže v boljšem položaju.

Nova vlada v Atenah

Amsterdam, 4. dec. Kakor objavlja londonski radio, je imenoval grški min. predsednik Papandreu na mesto odstopivših ministrstov ki so prišli le temu krilu gibanja EAM, pet novih ministrstov. Za kmetijskega ministra je bil imenovan Lambrianides, minister za narodno gospodarstvo je Georg Kostas, finančni minister Thanasis Sbarounis, minister za dela Aristoteles Sideris in minister za javna dela Stefanos Stefanopoulos.

skva razkriva s tem še enkrat obstoječi dogovor med Churchillom in Rooseveltom o izročitvi Poljske. Pri tem je znatno, da označujejo v Moskvi dejstvo, ker se londonski Poljski branijo pred boljševskim ropom polovice poljskega državnega ozemlja, kot poljski imperializem.

Moskovska poročevalska služba navaja nadalje levčarski poljski list »Robotnik«, ki zahteva, da preusnujejo ljubinski odbor v začasno poljsko vlado. Istočasno organizira po preizkušni taktiki na Poljem ljudsko razpoloženje. Tako poroča agencija »Tass« o velkem gibanju, ki se je razširilo na Poljskem in ki zahteva preusnuvanje ljubinskega odbora. V vseh delavcih in kinematografih ter organizacijah so bila zborovanja, na katerih so zahtevali naj prekinjejo Polaki vsake odnose z londonsko emigracijo klike.

Nemški ukrepi proti de Gaullovemu terorju

Berlin, 5. dec. Na zadnjem sestanku z novinarji je podal zastopnik zunanega urada nemško stališče o terorističnem ravnanju de Gaullova režima z nemškimi državljani, ki so padli v de Gaullove roke ter z onimi Francozi, ki so se izjavili za sporazum z Nemci. Istočasno je napovedal nemške protiukrepe.

Nemški konzulat v Zenevi je bil pooblaščen, da izroči mednarodnemu Rdečemu križu noto, v kateri bo opozoril na samovoljna dejanja, h katerim spodbuja tudi tako zvaní »sodni postopki«, s katerimi hočejo nasilno doseči obsodbe teh ljudi. Nota navaja, da nemška vlada ne more mirno gledati takšnega ravnanja, posebno ker so pri tem prizadevali nemški državljani, ki so samo izpolnjevali svojo dolžnost, ali pa Francozi, ki so delovali v okviru zakonite francoske vlade za nemško-francoski sporazum.

Nemška vlada bo izvedla, če se bo v Franciji in v zasedenih delih Alzacije in Lorene tako preganjanje nadaljevalo, o. govoraajoče ukrepe proti številnim de Gaulloistom, ki so sedaj v Nemčiji.

Zaključno je izjavil zastopnik zunanega urada: »Sedanja francoska vlada se mora zavedati, da bo nemška vlada reagirala na te francoske ukrepe, če se sedanjí oblastniki v Franciji ne bodo spomnili česa boljšega. Če bi se na pr., kot so to že omenili v različnih listih, spozabili nad nemškimi ljudmi, kakor je to dr. Robert Ernst ali nad francoskimi domoljubi, kot je to general Dentz, potem najresnejše posledice ne bodo izostale.«

Kakor ugotavlja nemška nota mednarodnemu odboru Rdečera križa v Zenevi, bi pripadla vsa odgovornost za posledice, ki bi nastale iz nemških povprečevalnih ukrepov, ednole na sedanjo de Gaullovo vlado v Franciji.

De Gaullovo pridanjanje v Moskvi

Stockholm, 3. dec. De Gaulle je prisel v soboto v Moskvo, kjer se je hotel priklupiti z zvnečimi frazami o »spoštovanju« boljševiških viastodržcev.

Amsterdam, 3. dec. Kakor javlja agencija Reuter, se je de Gaulle snoči razgovarjal s Stalinom, zunanji minister pariske vlade Bidault pa se je sestel z Molotovom.

Stockholm, 3. dec. O obisku generala de Gaulle v Moskvi je izjavil moskovski radio, da ni nobenega dvoma, da pričakuje Sovjetska zveza od Francije v bodoče »večjih stvari«. Edini dvom obstoja o bodočem položaju Francije v zapadni Evropi. Sovjetska zveza ne bo odkrito poobirala de Gaullovo vlado, če ne bo včlenila v narodni razvoj Francije levčarsko ekstremnih sil odporniškega gibanja. Nadalje pričakuje So-

Opozorilo

Uprava policije, oddelek za protiletalsko zaščito, v Ljubljani, opozarja vse lastnike in vozače motornih vozil in koles na obstoječe predpise glede zatemnitve njihovih vozil.

Svetilke na motornih vozilih morajo biti tako zatemnjene, da pada svetloba samo skozi 5—8 cm dolgo in 1 cm široko vodovodno režo v sredini svetilke. Svetilke na navadnih kolesih (biciklih) pa morajo biti zatemnjene na ta način, da pada svetloba samo skozi 4 cm dolgo in 1 cm široko vodovodno režo v spodnji tretjini ploskve svetilke. Če je reža nameščena v sredini razsvetljene ploskve svetilke, se mora ista opremiti z nadstreškom, ki onemogoča, da bi padala svetloba navzgor.

Vse zatemnitve na katerem koli vozilu morajo biti izvršene v črni barvi.

Zepne ročne svetilke se morajo zatemniti v modri barvi.

Istočasno se opozarja vsi hišni lastniki in hišniki ter hišni starešje, da morajo biti hišna vrata kakor tudi hišno zakonodše med protiletalskim alarmom ves čas nezaklenjena, tako ponči kakor ponedvi.

Javna zakonodša se morajo opredeti oziroma odkleniti vedno že ob znaku za »javno svarilo«. Prebivalstvo se ponovno opozarja, naj se ne dotika odvrenih eksplozivov, temveč da mora vsako najdbo istih takoj prijaviti najbližji policijski stražnik.

Gospodarstvo

Združena mestna podjetja

Od skupnega primanjkljaja, ki ga izkazujejo osnutki proračunov mestne občine Ljubljanske za leto 1945, v višini 33,8 milijona lir, odpade znaten del, to je skoraj 13 milijonov lir, na primanjkljaj združenih mestnih podjetij (elektrarne, plinarne, vodovoda in tramvaj. podjetja). Obratovlani in vzdrževalni stroški mestnih podjetij so se obično dvignili zaradi podražitve pogonskega in ostalega materiala, na drugi strani pa se bodo dohodki pri dosedanjih cenah predvidoma zmanjšali, kar je razumljivo sprito obratovlanih omejitev zlasti pri električni cestni železnici, pri elektrarni in plinarni. Skupni izdatki so v proračunu združenih mestnih podjetij predvideni v višini 58,4 milijona lir (v sedanjem proračunu 45,3), dohodki pa so predvideni v višini 45,4 milijona lir (45,3). Pri skoraj nespremenjenem proračunu dohodkov bodo izdatki narasli za »rsko 13 milijonov lir.

Največji deficit je predviden pri mestni elektrarni. Omejitve v potrošnji električnega toka bodo imele za posledico zmanjšanje dohodkov na 20,4 milijona lir (v sedanjem proračunu 22,5), medtem ko je povečanje izdatkov predvideno na 29,1 milijona lir (22,5), tako da bo znašal primanjkljaj 8,6 milijona lir. Na bolj se je v proračunu elektrarne povečala postavka izdatkov za obratovanje, in sicer na 18,9 milijona lir (11,2); samo ta postavka je torej narasla za 7,7 milijona lir. Povečajo se tudi izdatki za vzdrževanje na 2,57 milijona lir (1,65) in osebni izdatki na 3,05 milijona lir (2,45). V proračunu je izkazan omenjeni deficit navzlic temu, da se je mestna občina v novem proračunu odpovedala pristojni za uporabo javnega sveta, ki znaša v tekočem proračunu 2,36 milijona lir, in upravnemu prispevku, ki je bil doslej predviden v višini 1 milijona lir.

Proračun tramvajskega podjetja je pasiven za 2,46 milijona lir, kajti izdatki so predvideni v višini 13,44 milijona lir (v sedanjem proračunu 12,75), dohodki pa se bodo zmanjšali na 10,97 milijona lir (12,75). Tudi pri tramvajem podjetju sta najbolj narasli postavka za obratovanje na 4,75 milijona lir (3,82) in postavka za plače na 4,44 milijona lir (3,92). Primanjkljaj bi bil še večji, če ne bi se zmanjšala postavka za davke, socialne datjate in pristojbine.

Primanjkljaj v višini 1,3 milijona lir predvideva proračun mestne plinarne, kjer je sicer predvideno povečanje dohodkov na 7,68 milijona lir (5,91), vendar so izdatki še v večji meri narasli in bodo v proračunu letu znašali predvidoma 8,98 milij. lir (5,91). Plinarna sicer računa z manjšo oddajo plina (2,05 milijona kub. metrov), kar bo imelo za posledico zmanjšanje dohodkov na 2,75 milijona lir (3,00), vendar predvideva na drugi strani večji izkupicek od prodaje koksa in katrana v višini 3,24 milijona lir (1,65). Med izdatki se najbolj poveča postavka za premost na 3,73 milijona lir (2,43), stroški za obratovanje in vzdrževanje pa bodo predvidoma narasli na 2,11 milijona lir (0,88). Tudi osebni izdatki se bodo povečali na 1,1 milijona lir (0,78). Primanjkljaj je izkazan v proračunu navzlic temu, da se je občina pri plinarni odpovedala upravnemu prispevku, ki v sedanjem proračunu obremenjuje izdatke za 0,45 milijona lir.

Končno je še proračun mestnega vodovoda, ki izkazuje primanjkljaj 0,59 milijona lir, pri izdatkih v višini 6,93 (4,19) in dohodkih v višini 6,34 milijona lir (4,19). Dohodki, ki se stekajo v proračun mestnega vodovoda od 6,5 % vodovodne naklade v višini 3,4 milijona lir (3,4), od pristojbin za večjo porabo vode v višini 2,69 milijona lir (2,69) ter ostalih pristojbin v višini 0,1 milijona lir, ne zadostajo za kritje vseh izdatkov, ki so se od lanskega leta znatno povečali. Stroški obratovanja bodo znašali predvidoma 4,31 milijona lir (2,16), stroški za vzdrževanje pa 1,02 milijona lir (0,73); istočasno izkazuje proračun povečanje osebnih izdatkov na 0,93 milijona lir (0,67).

Gospodarske vesti

= Rudarji v Siciliji brez posla. Kakor poroča »Baseler Nachrichten« je prefekt sicilske pokrajine Enna stavil Bonomijski vladí zahtevo, da se takoj obnovi delo v sicilskih rudnikih. Sedaj je 60.000 rudarjev nad 1 leto brez kruha in je zaradi tega prizadeto 200.000 oseb.

= Rekordna vinska letina v Španiji. Od leta 1934 Španija ni imela tako obilne vinske letine kakor letos. Pridelek grozdja se ceni na 33 milijonov metrskih stotov. Potrošnja svežega in konzerviranega grozdja bo znašala okrog 2,5 milijona metrskih stotov, ostali pridelek pa bo dal 20 milijonov hi vina.

= Pomanjkanje v Zedinjenih državah. »Daily Express« poroča, da bodo v Zedinjenih državah poostri racionaliranje živil. Znova bodo uvedli živilske nakaznice za meso, maslo in nekatere konzerve. Veličje je pomanjkanje cigaret in to pomanjkanje bo verjetno trajalo do srede prihodnjega leta. Najbolj pa obutujo trenutno pomanjkanje vžigalca, ki jih ni nikjer dobiti.

Spominjamo se brezdomcev, darujmo za Zensko pomoč!

Kronika

* Čestitka dr. Hachi. Ob šesti obletnici predsedništva dr. Hache v Češko-moravskem protektoratu je naslovil Führer na dr. Hacho brozjavko, v kateri izraža najboljše želje za njegovo zdravje in za nadaljnji obstoj njegovega dela. Češki narod se ima zahvaliti politični dalekovidnosti svojega prezidenta, da je ostal varen pred škodljivimi zunanji vplivi. Istočasno kakor Führer je čestital dr. Hachi tudi protektor za Češko in Moravsko državni minister dr. Frick, dočim je Obergruppenführer in policijski general K. H. Frank obiskal dr. Hacho na graščini Lany. V imenu češke vlade je čestital dr. Hachi njen predsednik dr. Krejčí. Praska Filharmonija je pridelila na čast dr. Hachi slavnostni koncert.

* Oče futurizma je umrl. V starosti 68 let je umrl v noči na 2. december v Bellagiu ob jezeru Como oče futurizma, F. T. Marinetti. Rojen je bil v Alekandriji v Egiptu ter se je šolal na francoskih učnih zavodih. Svoje znanje je dopolnil s študijem na univerzi v Padovi. L. 1906 je osnoval futuristično gibanje, ki je doseglo v prvi svetovni vojni in po vojni tudi političen pomen, ker so bili futuristi v Italiji prvi pristaši fašizma. Marinetti se je prostovoljno udeležil prve svetovne vojne ter abesinskega pohoda. Od l. 1929 je bil tajnik pisateljskega oddelka Italijanske Akademije. Zapustil je približno 50 del, predvsem pesmi. Na Ducejev ukaz bo pokopan Marinetti na državne stroške 5. decembra v Milanu. Pokojnika so položili na mrtvaški oder v milanskem strankinem domu.

* Diamantni jubilej. Generalštabni zdravnik v pokolu dr. Franc Vogl iz Welsa pri Lienzu je letos 21. novembra obhajal svoj diamantni zdravniški jubilej. Narodil se je v Schladingu, promoviral l. 1884. v Gradcu in se je posvetil zdravniški praksi pri vojakih. Ob začetku prve svetovne vojne je bil dr. Vogl sanitetni šef črnovojnškega poveljstva v graškem okrožju. To službo je izvrševal do konca vojne, ko je postal zdravnik generalnega štaba, po vojni je šel v pokoj l. 1919. pa je v Welsu otvoril zasebno zdravniško prakso.

* Nemško-hrvaška povezanost. Dne 2. decembra so zaključili v Zagrebu običajna polletna pogajanja nemškega in hrvaškega vladnega odbora. Nemško delegacijo je vodil ministerialni dirigent dr. Renhardt, hrvaško pa ministerialni direktor dr. Honcl. Razgovori, ki so potekali v duhu nemško-hrvaške povezanosti, so dovedli do rešitve vseh vseh vprašanj.

* Tudi za pripadnike nemške ljudske vojske in njihove svojce veljajo olajšave v pisemskem prometu. Pošiljatelj, ki grede na bojišče, uživa iste ugodnosti kakor pri pripadnikih redne nemške oborožene sile.

* Po nepazljivosti se je ustrelil. 22letni železničar Jožef Lorenčič iz Breitenbrunn je tako neprevidno ravnal z lovsko pišto, da se mu je sprožila. Nabolj ga je zadela v glavo in je bil takoj mrtav.

* Židje in Sovjeti. Židovske palestinske organizacije so zopet darovale tri bolnišnice, obleko in čevlje za sovjetsko vojsko. Zato pa so — ker žid ne stori ničesar zastonj — prosili na nekem zborovanju palestinske židovske delavske stranke Sov-

Zahvala Ljubljani, okoliščinam občinam in župnijam

Socialna pomoč pri šefu pokrajinske uprave v Ljubljani, ki je organizirala vse-svjetsko nabiralno akcijo denarnih prispevkov, se iskreno zahvaljuje vsem darovalcem in vsem sodelujočim, zlasti našim srednješolskim mladini, ki je sodelovala pri tej akciji z vso vsemno in požrtvovalnostjo.

V Ljubljani smo nabrali, in sicer na terenu v okoliščini pokopališč 92.971 lir, dočim so posamezne osebe in tudi darovale pri tej prijki 58.062 lir. Tako je Ljubljana zbrala vsega skupaj 151.033 lir.

Podležje je darovalo: Brezovica 9.482 lir, Devje Marja v Polju 9.405 lir, Ig pri Ljubljani 8.090 lir, Polhov gradec 7.757 lir, Jezica 7.720 lir, Horjul 5.604 lire, Stro 4.850 lir, Smarje-Sap 4.000 lir, Dravice 3.067 lir, Rudnik 2.965 lir, Vrhnika 2.584 lir. Dobrova pri Ljubljani 2.470 lir, Grosuplje 2.320 lir, Notranje gorice 1.780 lir, Bistrica Brezovica 1.400 lir in Preserje 1.020 lir, skupno torej je darovalo podeželje 74.514 lir.

Skupna vsota nabranega denarja v Ljubljani in podeželju znaša 225.547 lir.

Uspeh nabiralne akcije je torej izredno velik in dokazuje, da se naša javnost zavzema za važnost takih socialnih in človeških prireditev.

Kultura

Nova mladinska igra: »Rdeča kapica«

(Srečanje s staro znanko v novi obliki)

Kje je otrok, ki bi ne poznal Rdeče Kapice? Ta, Senežljica, Trnjuljica in Pepelka so njegove najljubše znanke. To so prve pravljice, ki jih je spoznal iz materinih ust in če si še besedo »pravljica«, se mu takoj pojavi v spominu katera izmed teh starih, kajti zanj so že postale pojem.

Po dolgih letih smo dobili končno to ljubko bajko na naš oder. Kaj nam prinaša?

Predvsem vso snov, ki jo poznamo iz knjig. V prvem dejanju Majčin god, ko dobi dekletke babčino darilo, rdečo kapico in z njo svoj naziv. Drugo dejanje poljaže Majdino pot v gozd in srečanje z volkom, ki jo hoče požreti. V tretjem dejanju požre volk babico in Kapico, reši pa jo lovec, ki mu prepara truhel. To je znana pravljica snov. Toda kolikor je le, ne zadostuje za dveurno igranje. Naloga pisatelja je torej, dodati iz lastne domišljije odgovarjajočo, s potekom dejanja povezano snov in osebe. Kajti mati, babca, lovec in volk ne zadostujejo za pisan in razgiban poteg igre.

Dramatik je ustvaril poleg že navedenih oseb še »zlahote Rdeče Kapice«: naglušno in zvedavo strino Mino, zabavnega krojača boba Bodeža, ki se dela junaka, a je velik strahopetec, in strica Matijca, dobrodušnega vinskega brata. Tako je v igri dvojje nasprotje v značajih: okrogla in oglata komika, Bodež je koleričen, suh ogat in razburljiv, Matijc pa flegmatičen, telesno in v vinjenem stanju prijetno okroglo močje. Ta dva postanka v drugem dejanju poleg Maje in volka središče zanimanja. Njune dogodivščine s kvartajočim levom, medvedom in žabo (ki so tudi plod dramatiziranih domišljij), doprinesejo veli-

jetsko zvezo za pomoč pri ustvaritvi židovske države v Palestini.

Iz Ljubljane

u— Novi grobovi. Svojce je zapustil nepozabni soprog, oče, siri oče, brat, stric in tati g. Andrej Bačar. Leži na žaah v kapeli sv. Antona. Pogreb bo v sredo, 6. dec. ob 15. uri izpred viške cerkve na pokopališču na Viču. Za njim žalujejo: soprog Henrika, sin, hčere in drugi sorodniki. — Mirno je v Gospodu zaspala ga Pavla Arko roj. Več. Pokopali so jo v torek 5. decembra popoldne na pokopališču pri Sv. Križu. Za njo žalujejo rodbne Petrič, Ivankovič, Arko in Hartman. — Doprlega je ga. Maksimilijana Weber, roj. Križaj, soproga viškega inšpektorja drž. žel. Za njo žalujeta družini Weber, Prek in drugo sorodstvo. Pogreb drage pokojne bo v sredo 6. decembra ob 15. popoldne iz Zalega št. 58 na farno pokopališče Devica Marija v Polju. Maše zadušnice za pokojnico se bodo brale v farni cerkvi Devica Marije v Polju ter v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani. — Pokojnim bodi ohranjen blag spomin, žalujočim preostajim izrekamo naše iskreno soza je!

Darujte za Zimsko pomoč!

u— Zdravnice in zdravnike, ki opravljajo privatno zdravniško prakso, vabi mestni fizikat na kratek razgovor v zadevi prevoza bolnikov z reševalnim avtomobilom. Sestanek bo v sredo 6. t. m. ob 17. v sejni dvorani mestnega županstva.

u— Prosjača vodstvo radijskega orkestra. Vsi tisti, ki nismo mogli več dobiti vstopnic za krassen koncert dne 4. t. m., smo bridko razočarani. Ne more se reči, da smo se pač zakasnilli z nakupom vstopnic, saj se je vršil koncert v ponedeljek zvečer, v dvorani je bila razprodana že v soboto dopoldne! Zato prosimo vodstvo orkestra, naj blagovolji kmalu ponoviti koncert, da pridemo do duševnega užitka tudi mi, ki smo po nedolžnem kaznovani s tem, da je unilonska dvorana premajhna za toliko naval občinstva. Prepričani smo, da bi se ponovitev izplačala, saj je tudi dosti ljubiteljev glasbe, ki bi prav radi poslušali koncert še enkrat. — Elen v imenu mnogih.

u— V Ljubljani je 5944 srednješolske mladine. Srednješolski zavodi v Ljubljani: državna klasična gimnazija, škofijska klasična gimnazija, štiri moške realne gimnazije, dve državni realni gimnaziji, zasebna uršulinska realna gimnazija, državno in zasebno uršulinsko učiteljske in Krekova gosposkinska šola štejejo letos 5944 gojenec. Med njimi je 3221 dijakov in 2723 dijakin. Vse šole imajo skupno 175 oddelkov. Večina gimnazij uživa gostoljubje samostanskih šol, zlasti pri uršulinkah, druga moška realna gimnazija pa ima pouk v samostanu na Rakovniku. Na srednjih šolah poučuje 362 profesorjev in profesorice.

u— Srednješolske izkorišče prosti čas za priučitev strojepljanja. Praktično znanje, vsakomur vedno koristno. Novi tečaji 6. in 7. decembra. Učne ure dogovorno po želji. Prospekti: Trgovsko učilišče »Christof učni zavod«, Domobranska 15.

u— Zahvala. Podporni fond slov. domobranstva se zahvaljuje ge. I. Strojanščak, trgovci v Ljubljani, za velikodušen dar 1000 lir za ranjene domobrnce kot prispevek za Miklavža. V sklad Podpornega fonda slov. domobranstva (za ranjence in sirote po padlih domobrancih) so darovali: drogerija Sfilgoy Danica 500 lir, občina Ig pri Ljubljani 1500 lir. Darovalcem se v imenu ranjenih domobrncev najtopleje zahvaljujemo. (Ček. račun Podpornega fonda slov. domobranstva je 11.048). — Podporni fond slov. dom.

u— Gospa Josipina Ribarič je darovala društvu »Dom slepih« 200 lir mesto cvetja na krsto blagopokojne gospe Pavle Arko. Za plemeniti dar se odbor najiskrenejše zahvaljuje.

u— Namesto venca na grob blagopokojnega Vendramina Franca daruje družina Bračič za Dom slepih 100 lir.

u— Na mesto venca na grob pokojnega g. Ludvika Severja darujejo uslužbenici trdnice Kalmus Ogorelec 240 lir za mestne reveže.

u— Namesto cvetja na grob gospe Melite Jelacin darujejo bratje Richter 500 lir za Zimsko pomoč.

u— Učite se strojepljanja. Novi tečajji pričnajo 6. in 7. decembra. Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče v zasebnem ali javnem poklicu. Učne ure dogovorno po želji obiskovalcev. Vpisovanje dnevno. Informacije, učni zavod: Trgovsko učilišče »Christof učni zavod«, Domobranska 15.

u— Se ne poznate najzabavnejše mladinske knjige zadnjega časa? Sedaj kupite sje-kano »Sambo in Joka«, ki jo je izdala knjižarna Tiskovne zadruge.

u— Nesreče. Jakob Franečič, 51letni delavec iz Ljubljane, je pri razkladanju drv padel z vagona in dobil notranje poškodbe. Alojzij Vesič, 43letni delavec iz Ljubljane, si je pri padcu zlomil levo nogo. Ana Goršičeva, 73letna, mesna uboga iz Ljubljane, si je pri padcu zlomila levo. Vinka Zupana, 40letnega ključavničarja iz Ljubljane, je nekdo med prepričkom udaril po glavi in ga poškodoval. Jože Lohak, 42letni posestnik iz Bistric Brezovice se je usekal v palec leve. Vsi ponesrečenci se zdravijo v splošni bolnici.

u— V Operi sta bili najdeni polusnjena moška rokavica in pletena rjava otroška rokavica. Dobita se pri blagajni v Operi.

Iz Novega mesta

Pouk. Ljudskošolska mladina v Novem mestu je bila nekaj dni brez pouka. Sedaj se pa pouk spet vrši, četudi v nekoliko okrnjenem obsegu. Mnogo otrok boluje na prehladu, kar ni čudno sprito slabega morkrega vremena. Pojavilo se je tudi več primerov ošpic med ljudskošolsko mladino, vendar pa ni resnih obolenj.

Zatemetitev. Prebivalci se najresneje svarijo, naj se točno ravnajo po tozadebnih razglasih, ki so nabiti pred mestno občino. Zatemetitev naj bo res popolna, da ne bo zaradi malomarnosti treba oblastu poseči po strožjih ukrepih.

Živinski trg. Zaradi večje varnosti se vršijo sedaj kupčije s prašiči v gaju poleg gostilne Osoletnik blizu kolodvorov. Kmetje, ki so pripeljali minuli ponedeljek veliko število prašičev različnih velikosti, so sicer nekoliko nejvoljni voziti svoje blago iz mesta proti novemu prostoru, a so kmalu uvi-

Ali ste že prispevali za božičnico Zimske pomoči?

deli, da je ta ukrep oblasti zelo umesten in le njim v prid. Kupčija je bila zelo živahna. Cene so bile v glavnem nespremenjene in so se proti poldnevju še znižale za nekaj »kovačev«. Prav primerno pa bi bilo, da bi oblastva nekoliko popravila dovozno pot na semanjji prostor, da ne bo kake večje nesreče, kot zadnjič, ko je zdrknil voz s prašiči v globel. Sicer razen divjega cvilenja in kruljenja prestrašenih prašičev ni bilo nič hudega, moglo pa bi povzročiti tudi večjo škodo lastniku ali njegovim »prekom«. Dovoza pot je namreč zelo spolzka in nagljena ter ozka, da je kar čudno, da ni bilo še več podobnih primerov.

Spominjajmo se brezdomcev, darujmo za Zimsko pomoč!

Z Gorenjskega

Počastitev koroske šolnice. Dne 25. novembra je dovršila širno Korosko znana direktorica deželne šole za ženske Marija Stickerjeva svojo 60letnico rojstva. Ob tej priliki so jo obiskali predstavniki upravnih oblasti z Gauleiterjem dr. Rainerjem na čelu ter so ji izrekli priznanje za delo, ki ga je izvršila v okviru narodno-socialist. ene stranke. Nad tri desetletja deluje ljubantka kot vzgojiteljica na Koroskem ter je v tem svojstvu pomagala vzgojiti nešteto otrok kmečkih družin. Stickerjevo odlikuje neomajna vera do Führerja, ki jo je odlikoval s križcem za vojne zasluge. Dežni vođa kmetov Huber je izrekel jubilantki svoje čestitke, na koncu pa se je gratulantom pridružil še predstavnica koroskih kmetič Striesnikova. Domoljubne pesmi so zaključile jubilejno svečanost pri kateri je sodeloval tudi Brandstetnerjev kvartet.

V Velikoven je predavala ga. dr. Kabuscheva pred nekaj dnevi o »Državi, ideji in dejstvu«.

Kmečko vprašanje je narodno vprašanje. Nemški Gauleiter dr. Haase je sklical prošli teden vse okrožne voditelje kmetov s koroskega področja v Celovec, kjer jim je v navzočnosti deželnega voditelja kmetov Huberja razlagal važnost kmečkih vprašanj. Predložil jim je stanje kmetstva pri Anglo-američanih, ki so v veliki opreki z nemškimi nazori o kmetstvu in njegovih nalagah. Vsako kmečko vprašanje, je poudaril govornik, se v Nemčiji obravnava kakor ljudsko vprašanje, kajti kmetstvo se v nobenem oziru ne da ločiti od nemškega ljudstva.

V Spodnjem Dravogradu je pridelilo odnotno žemstvo pod vodstvom stranke in gospe Jamnigove nabiranje darov za ce-

lovške bolnišnice. Nabirka je dosegla lep uspeh in so bili vojaki v celovški lazaretni oddelku nabirali med domačini.

Nezgoda na postaji. Na postaji v Sv. Mihaelu na Koroskem je prišel te dni neki delavec med odbijače, ki so mu zmečkali levo ramo.

S štajerskega

V Mariboru je umrl v starosti 72 let po kratki bolezni Avgust Sodišek, vođa centralnega arhiva zveznega vodstva štajerskega Heimatbunda. Stojinšek se je narodil v Rogaski Slatini ter je bil svoj čas zelo delaven pri nemškem Schulvereinu na južnem Štajerskem. Podpiral je tudi gibanje »Štajerca« pred svetovno vojno. V Rogaski Slatini je izvrševal nek j. asa posle župana V sveovni vojni je bil odlikovan z zlatim križcem, vojaško službo pa je zapustil kot stotnik v reze vi. Po l. 1941. se je vrnil na Štajersko, kjer je bil do zadnjega. Ko je ježal že na mtni posteli v Gradcu, se je še prijavil za vstop v vrste nemške ljudske vojske.

Nov kinematograf na Spodnjem Štajerskem, Strnišče, občina Sv. Lovrenca na Dravskem polju, ki leži v pujskem okrožju.

Darujte za Zimsko pomoč!

ju, je dobilo v zadnjem času kinematografsko gledališče. Otvoritev nove ustanove je bila v petek 24. novembra. Kino je opremila filmska družba iz Maribora, kateri se je ravnatelj Freider za njeno požrtvovalnost toplo zahvalil. Ob otvoritvi novega kina je imel okrožni vođa Bauer nagovor na obiskovalce otvoritvene predstave, v kateri je poudaril pomen nove ustanove za Spodnjo štajersko. Na otvoritveni predstavi so predvajali film »Cesarjevo srce«.

Kaznovan izvozeček. Policijsko ravnanje v Gradcu je obosidlo ondotnega izvoška Albina Turjaka zaradi navijanja cen na tisoč mark globe. Guleiter pa je kazen zvišal na 2000 mark, ker je Turjak star grešnik, ki se je že nešteto krat pregrešil proti tarifnim predpisom.

Iz Trsta

Sjajarski razstavi. Te dni je b'la otvorjena v razstavnih prostorih v ulici Sv. Miklavža umetnostna galerija znanega tržaškega slikarja Uga Carà. V prostori tržške galerije v Akvedutu pa je razstavil svoje umetnine slikar Valter Farzari.

Nove cene mesu. Tržaško prehranjevalno ravnanje je razglasilo sledeče cene mesu, veljavne s 1. decembrom: v nadrobni prodaji 45 lir; kakovost III. vrste 35 lir. Možgan v nadrobni prodaji 35/10, jezik 29/10, jetra 19/50, srce 15/20, rep 12/20, pljučka in vranca 5/50, glava 9/60, vampi po kakovosti 9/30, 12/20 in 14/30 lire.

Gledalce novega papirnatega drobja objavlja tržaška občina: Novi papirnat drobič, ki je v obtoku že mesec dni, je postal predmet raznih težav, ker so nekateri boni označeni s številom in serijami, drugi pa ne. Zaradi častovnih in varčevalnih vzrokov nimajo nekateri boni števila oziroma označbe serije. Občinstvo se opozarja, da ni niti v praktičnem niti v zakonitem pogledu nobene razlike med boni z navedeno označbo ali brez označbe. Protivrednost je v celoti krita v zakonitih bankovnih pri tržaški hranilnici. Boni se lahko vsak čas menjajo pri občinski blagajni.

Iz Gorice

Miklavž med gorisko mladino. Miklavž bo na dan pred svojim godom obiskal tudi gorisko mladino. Ob tej priliki privedijo otroci slovenske šole ljubko mladinsko opereto v treh dejanjih »Miklavž prihaja«. Po igrici bo svoločni nebeški dobrotnik s svojo belo brado sam prišel med malčke in jih obdaroval.

Dohodki iz glob za dobrodelne ustanove. Goriski prefekt je določil, da se dohodki iz glob, ki jih dobiva Pokrajinski urad za nadzorstvo cen, namenijo dobrodelnim ustanovam. Urad za nadzorstvo cen je že izplačal 10.000 lir občinski podporni ustanovi v Gorici, enako vsoto bolnišnici usmiljenih bratov, 4000 lir Vincencijevi konferenci, po 1000 lir zavetistišcu sv. Jožefa in sirotišču, 5411 lir se razdeli beguncem in revežem.

Zaprta goriska podjetja. Po glavnih in tudi po stranskih goriskih ulicah so opazili mimoidoči troječine napise, da je to ali ono podjetje zaprto, ker ni izpolnilo svoje dolžnosti zaradi obvezne delovne službe. Oblasti so zaprle več znanih trgovin in podjetij v Gorici.

lenjskega kmeta je presadil v knjigo tako živo in naravno kakor doslej še nihče. V tej noveli, pravi prav. Jevnikar, je dosegel Jurčič vrhunec svojih ustvarjalnih moči. — Nato podaja še pregled slovnstva in pregled Jurčičevega življenja ozir. dela, ob koncu knjižice, ki šteje 104 strani, pa so Opombe in 17 značilnih vprašanj in nalog v zvezi z Jurčičevim pripovednim delom.

Zapiski

Smrt pisatelja Maxa Halbeja. V nekem južnomišnem kraju je umrl v starosti 79 let nemški pesnik in dramatik Max Halbe. Pripadal je tako zvanim naturalistični generaciji, prav kakor Johannes Schlaf, Arno Holz, Sudermann in drugi, manj znani pisatelji. Najprej je zaslovel s svojo dramo »Die Jugend«, ki je imela tak uspeh, da ga ni mogel pozneje doseči z nobenim svojim spisom. Spisal je večje število dramskih del, izmed katerih so posebno znane »Der Strom«, »Das Haus Rosenhagen« in »Eingänge«. Kot dramatik in kot novelist je bil predvsem pesnik Pruske, eden izmed slovnstvenih reprezentantov njegove duha. Posebno značilno in priljubljeno Halbejevo delo, eno redkih, ki bo preživelo njega in njegovo generacijo, so tri knjige obsegaajoči mladostni spomini. Izdajo Halbejevih zbranih spisov v 15. knjižav pravkar pripravlja založba »Das Berglandbuch« v Salzburgu.

Dr. Miroslav Hirtz umrl. V Zagrebu je preminul redni vseučiliški profesor na kmetijsko-gozdarski fakulteti, znani prirodnoznanstvi pisatelj dr. Miroslav Hirtz. Bil je dolga leta (1926—1941) urednik hrvaškega popularno prirodnoznanstvenega časopisa »Priroda«, v katerem je objavil veliko število krajsih sestavkov. Spisal je med drugim odlično knjigo »Novela iz životinjskega sveta«, sestavljal »Riječnik narodnih zooloških nazivov«, ki je vprav edinstven v svetovni literaturi. Bil je tudi kustos Na-

Beleznica

SOLEDAK

Sreda, 6. decembra: Miklavž.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Lažnivi Kljukec

Kino Sloga: Sedem pisem

Kino Union: Mož za mojo ženo.

DEZURNE LEKARNE

Daneš: Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murnayer, Sv. Petra cesta 78.

Zatemetitev od 17.10 do 7.05

Varčujte z vodo!

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda, 6. decembra ob 16.30: September.

Red Sreda.

Četrtek, 7. decembra, ob 16.30: Življenje

je lepo. Red Četrtek.

Petek, 8. decembra ob 14.30: Triglavska

roža. Mladinska predstava. Obisk sv.

Miklavža. Cene od 40 lir navzdol.

* * *

»Septembra«. Drama v treh dejanjih. —

Spisal Marij Skalnar. Režiser: M. Skrbnik.

Scena: izst. arh. E. Franz. — Kraj:

Ljubljana. — Čas: leto 1938.

Tudi pri mladinski predstavi »Triglav-

ska roža«, ki jo bodo igrali v Drami na

praznik v petek 8. t. m. ob 14.30, bo sv.

Miklavž obiskal in pozdravil navzoče otro-

ke in se za letošnje leto od njih poslovil.

OPERA

Sreda, 6. decembra ob 14: Rdeča kapica.

Mladinska predstava. Obisk sv. Mi-

klavža. Cene od 60 lir navzdol. Ob

17: Rdeča kapica. Mladinska pred-

stava. Obisk sv. Miklavža. Cene od 60

lir navzdol.

Četrtek, 7. decembra ob 16.30: Clivia.

Red A.

Petek, 8. decembra, ob 14: Rdeča kapica.

Mladinska predstava. Obisk sv. Mi-

klavža. Cene od 60 lir navzdol. Ob 17.

uri Rdeča kapica. Mladinska pred-

stava. Obisk sv. Miklavža. Cene od 60 lir

navzdol.

* * *

D. Gorinšek-S. Hubad: »Rdeča kapica«.

Vesela pravljica v treh dejanjih. — Osebe:

Majda, imenovana Rdeča kapica — Bar-

bičeva, Jera, njena mati — Zamežjeva,

stria Matije, čevljar — Zupan, Strina Mi-

na, njegova žena — Poličeva, boter Bodež,

krojač — M. Sancin, babica — Katičeva,

lovec — Humer, volk — Planecki, žaba —

Goljeva, melved — Marenk, lev — Grego-

rin, dobra vila — Gorinškova. — I. de-

janje: na Majdnem domu, II. v gozdu, III.

pred babičino kočjo. — Dirigent: S. Hu-

bad. — Režiserka: M. Slavčeva. — Koreo-

graf: inž. P. Golovin. Scena: inž. E. Franz.

— Prva uprizoritev bo ob 14. uri, druga

ob 17. uri v petek 8. t. m. Obe predstavi

bo obiskal in pozdravil sv. Miklavž z vsem

svojim spremstvom.

Vstopnice za vse 3 mladinske predstave,

ki bodo na praznik v petek 8. t. m. v Operi

in Drami, v zvezi z obiskom sv. Miklav-

SPORT

Obračun

(Nekaj zaključnih besed o pravkar zaključenem domačem turnirju za 25 nogometnih žog)

Domači nagradni turnir za žoge v izvedbi SK Ljubljane je bil minulo nedeljo zaključen; udeleženci so prejeli nagrade v žogah in denarju iz čistega dobička vseh prireditelj turnirja in letošnja nogometna sezona se je tako le končala bolj razgibano in celo precej kasneje, kakor smo mogli računati po splošnem razpoloženju, ki nas je obdajalo letos spomladi tudi na tem najbolj udomaćenem sportnem področju.

Preden izročimo nekaj zaključnih besed o tem pravkar končanem tekmovanju, ki smo ga v zadnjem delu nekajkrat že sami označili kot preveč dolgotrajno zgodbo brez konca in kraja, naj predvsem objavimo številni pregled doseženih uspehov in neuspehov v tabelah, ki kažeta ločeni za tekmovalce prvih moštvo in mladine, naslednje zaključno sliko:

I. m. štva					
Iztok	5	5	0	26:4	10
Ljubljana	5	3	1	36:4	7
Hermes	5	3	1	12:9	7
Mladika	5	2	0	3:14:18	4
Zabjajk	5	1	0	4:26	2
Vič	5	0	5	1:30	0

Juniorji					
Vič	6	5	1	18:1	11
Mladika	6	5	0	24:3	10
Ljubljana	6	3	2	6:3	8
Korotan	5	2	1	16:5	5
Hermes	5	2	0	3:10:8	4
Zabjajk	6	1	0	5:2:9	2
Iztok	6	0	6	3:30	0

(Tekma Korotan:Hermes med juniorji ni bila odigrana niti verificirana kakor koli in zato v gornji tabeli tudi ni upoštevana.)

Iztok in Vič

Tako sta se torej v skupinah uveljavila pred vsemi I. moštvo SD Izтока in mladinska enajstotiska SK Viča. Če je prišlo manj pričakovano, da so neudržitljivi gojenci g. Markiča iz Viča zasedli najboljšo mesto pred Mladiko, ki ima priznano največjo izbiro nogometnega naraščaja, in Ljubljano, ki vzgaja svoj naraščaj v najsturnejši organizaciji in kolikor toliko urejenih gospodarskih razmerah, mora učinkoviti kot prava senzacija, da je vrh tabele med I. moštvi tudi dokončno ostal zaseden po moštvi SD Izтока, ki je vsaj s tem imenom najmlajši izmed udeležencev in je kljub temu s svojo vztrajnostjo odrinila na nižja mesta dva tako slovita tekmečka, kakor sta Ljubljana in Hermes. Čeprav dvomimo, da bi se v rednih razmerah enako tekmovalje še enkrat končalo z enako končno oceno in si zaradi tega enkratnega uspeha Izток še ne bi smel nadevati zvenčnega pridevka, češ da je to jesen kar via facta postal nogometni prvak Ljubljane, zasluži vendar njegov uspeh nedeljno priznanje. Moštvo si je priborilo to častno mesto s pičlim kardrom stalnih igralcev I. moštva in mimo mnogih organizacijskih težav, ki so mu do zadnjega povzročale hude preglavice. Bodisi kakor koli, Izток ima zdaj svojo prvo pomembnejšo sportno zmago in je tako že v prvi dobi svojega obstoja pokazal življenjske sile, ki mu tudi za bodoče odpirajo zanesljivo pot navzgor.

Tehnična višina nogometa,

ki smo ga gledali v teh tekmah v pristno domačem okolju, nas v splošnem ni mogla navdušiti. Bilo je nekaj medsebojnih srečanj — vsekar bi jih lahko naštel na prste ene roke — ki so vsaj v odlomkih spominjali na ljubljanski nogomet predvojni časi, sicer pa smo se morali od tekme do tekme na vseh zadovoljevati s tolažbo, da je pač vojna in ves ta nogomet ni toliko namenjen samemu sebi, kakor pa mnogim aktivnim prijateljem te igre, ki se jim je v tej konkurenci nudila edina priložnost nastopanja v organiziranem okviru in s skromnim sportnim ciljem. Poznavalci so dobro vedeli v naprej, da niti to tekmovalje ne bo ustvarilo čudežev ali dvignilo ljubljanske nogometne v predvojno formo, toda dosego je brez dvoma širši namen, da so domači sportniki dobili konkretno izpodbudo, naj bi svojem sportu ohranili vsaj toliko privrženosti, da bi — kakor pač najbolje mogoče — prebrodili sedanjí čas in rešili v prvo povojno dobo vsaj nekaj ene tradicije, ki jo je naš nogometni sport že imel v dobro med leti 1919. do 1941. Ta namen je tekmovalje doseglo in zato moramo biti prirediteljem le hvaležni za ves trud, ki so ga imeli, da so kljub mnogim neveselostim, ki so v raznih oblikah nagajale turnirju, vztrajali do konca in v nedeljo lahko tudi nagradili najboljše med tekmovalci. Pri tem so se poslužili ključa, ki je spet pokazal, da so bile nagrade že v

naprej določene za vse, ne pa v preveč izraziti obliki samo za redke in izbrane. Ta razdelitev je kot zadnja kretanja prirediteljev še izrazila poslednje nezadovoljstvo zaradi takega ali drugega plazmaja najmočnejših kandidatov za najboljša mesta.

Še številke

Ko že polagamo obračun o tem turnirju, ni nezanimivo navesti še naslednje statistične podatke: Vsega je bilo v tekmovalni odigranih 12 seniorskih in 20 juniorskih tekmah, na katerih je nastopilo okrog 750 igralcev. Golov so zabila prva moštva 91 ali dobrih 7 v eni tekmi poprečno — tukaj sta močno prispevala Zabjajk in Vič, ki sta sama prejela nič manj kakor 56 golov ali poprečno tudi 7 v vsaki tekmi — medtem ko je mladina v svojih tekmah spravila v mreže samo 79 zgoditkov (ali vsega komaj 4 v eni tekmi). Gledalcev, ki so od 12. septembra obiskali turnirski spored s plačano vstopnico, je bilo na vseh tekmah nekaj nad 2900 ali poprečno komaj 250 na tekmo. Število obiskovalcev je bilo seveda vselej precej višje, ker prihaja na te prireditve stalno tudi več sto zastojnikov z raznimi ugodnostmi. Čisti dobiček, ki ga bodo vsi udeleženci prejeli poleg nagrad v žogah, dosega razveseljevo vso 30.000 lir, od katerih bo vsak najmanjši delež za trenutne proračunske vire naših sportnih društev prava mana.

Če tako z vseh strani premotrimo to toliko kritizirano tekmovalje, se moramo slednjič vendarle vrniti k pozitivni ugotovitvi, da je turnir časom primerno izpolnil obično vrzel v udeleževanju domačih sportnikov ter obrodil tudi sicer precej dobrih sadov. Za sportne gurmane pa mu je gotovo manjkalo mnogo pravega soka in poleta, ki pa ga danes primanjkuje tudi marsikje drugod in ne samo med ljubljanskimi nogometaši, kadar so čisto sami med seboj.

Hermes v Kranju

V prijateljski tekmi z Gorenjci igral remis 2:2 (1:1)

Preteklo nedeljo je ljubljanski Hermes vrnil obisk Gorenjcem na njihovem igrišču v Kranju.

Hermesani, ki so nastopili ojačeni s Smoletom iz SK Ljubljane — prav v času, ko je njegov matični klub preživljal najhujše trenutke v ofidelnih konkurencah doma in verjetno prav zaradi njegove odsotnosti zaigrali patijo z Iztokom in prvo mesto v domačem nastadnem turnirju — so naleteli na kraniškem igrišču na precej močnega nasprotnika, s katerim so morali uspeh in neuspeh podeliti na polovico. Gorenjci so nastopili v svoji skoraj že ustaljeni najboljši kombinaciji: kraniških in jeseniških nogometašev ter so seveda za vsako ceno hoteli zmagati. Igra je že do odmoru pokazala, da so močnej in obeh straneh bolj ali manj izravnane — in takšen je bil tudi izid: po prvi polovici (1:1) — in pri podobnem razmerju je ostalo tudi do konca. Moštvi sta se razšli z neodločenim izidom 2:2.

Ljubljanci so bili v Kranju povsod dobrodošli gostje in tudi na igrišču, ki je vsekar nekoliko majhno in posebno Hermežanom neobičajno, jih je prišlo pozdraviti in pogledat mnogi sportni prijatelji. Med tekmo je bil po nesreči precej poškodovan kraniški vratar, ki se je moral po končani tekmi 'zateči v bolnišnico. Tekma je ne glede na to spadala med pomembnejše dogodke sportnega Kranja v zadnjem času.

Osem narov boksaarjev

V soboto 9. t. m. ob 18.30 bo v dvorani kina Uniona velika boksarska prireditev v izvedbi ZSK Hermesa.

Prireditelji so za ta nastop pridobili 12 znanih boksaarjev, največ iz Celovca, posamezne pa tudi z Jesenice ter iz Kranja in Zagreba, razen teh pa bodo v dveh parih nastopili še štirje, katerih imena za sedaj še niso znana. Med sodelujočimi so napovedani razni 'kanoni' z boksaarjih odrov, kakor Kolleger, Kodim, Schneider, Ameisbühler, Zupan, Mahnik, Smolet, Volčič, Razinger in drugi, ki so v zadnjih letih marsikatero preskušnjo prestali z dobrimi izidi. Prireditelj je prav svojevrstna za naše mesto in bo gotovo pritegnila širok krog obiskovalcev, ki požarajo na sportno panogo ali pa jih vrag zanima, kakšna je prav za prav živa in čisto stvarna.

Vstopnice se dobe v predprodaji pri blagajni kina Union od srede ob 10. ure dopoldne. Istotam so na razpolago sporedi prireditve, ki obsega 8 parov, ki se bodo borili 3krat 3 minute (olimpijski način borb). Ves spored bo trajal predvidoma 2 uri.

Ada Škeri:

Miklavž

Deževalo je. Leno. Dremajoče. Solzavo. V žlebeh se je pretakala voda in se škrebilje spuščala po navpičnih kolensatih cevih v kanale. Med dežjem se je zdaj pa zdaj prizibala krasna snežinka. Se previdno vsedla na mokra tla in se spremenila v bliserno kapljico.

Ponujal se je prvi sneg. Iz razsvetljenih izloženih oken je bila na cesto kričeča rdeča luč. Črni peklenski, ki so se skrivali za nežnimi krilatci in sivolasi Miklavžem, so škilavo strmeli v zardele obrazce otrok, ki so pritiskali mrzle noske na rosne šipe.

Bil je Miklavžev večer. Zalostno je bilo v malem stanovanju Hra-starjave družina. Sedemletni Borut in njegova petletna sestra Nives sta po večerji pokleknila vsaki k svoji postelji. Iz njunih arčkov je privrela vroča prošnja k dobremu svetniku otrok.

»Ljubi sveti Miklavž! Prosim, prinesi mi snobijo in boben. Nives pa doček in veliko punčko...«

»S koderastimi laski,« je dostavila sestra. »...veliko punčko s koderastimi laski,« je popravil Borut. »Dragi sveti Miklavž! Še nekaj te lepo prosim. Daj, prinesi mamici očka, da ne bo vedno jokala. Vesi, tudi meni in Nives je hudo, ko smo sami. Kolikokrat ga vidim z neko žensko, pa me sploh ne pogleda. Ljubi sveti Miklavž! Pa piškotov, fig in rožičev nikar ne pozabi! Amen!« je Borut zaključil molitev

»Amen!« je ponovila mala Nives in se kriviljasto pokrivala. Njuna mamica je sedela pri mizi in krpala strgane nogavice. Mehansko je vbadala šivanko. Na delo pa ni mislila. Drugje so ji tavalje misli.

Hitele so do njenežga moža, ki je zapustil družino zaradi neke malovredne ženske, ki je tako uničila srečo doma. Ženi je odzvela moža, otrokom pa dobrega očeta.

Že mesec dni so sami. Sami s svojo skrito željo, da se bo očka vendar nekoč vrnil. Nekeč...

Odožila je delo. Solze so ji zamergile pogled. Hotela je utrniti luč, kar je zaslišala neke korake.

»Gotovo je zopet gospa Jelenčkova. No, prav, saj ne bom tako sama,« je pomislila. Že so se oglašili koraki v predsobi. Trenutek. V kuhinjo je stopil njen mož.

»Janko! Ti!« Padel je pred njo na kolena. Solze so se mu vile po licih.

»Sonja! Mi moreš odpustiti?« Davilo ga je v grlu. V duši. »Dovoli, da se ti izpovem kot pred Bogom...«

Prekinila ga je: »Ne, Janko! Srečna sem, da si prišel, o drugem molči!«

»Ne! Ne! Prav vse moraš izvedeti, drugače ne bom več imel mirne vesti.« Sedel je na stol in skril obraz v dlani. Prišel je z drhtečim glasom:

»Ne vem, toda zdi se mi, da sem zblaznel. Da. Znorel. Tako srečen sem bil v krogu družine. Pri tebi. Pri otročkih. Pa je moj razum pokril obliki nesramnosti. Strasti. Ha! Ha!« se je grenko zasmejal. »Zasleplila me je s svojimi telesom propadla ženska. Malovrednica. Jaz, bedak, sem mislil, da

MALI OGLASI

Kdo se službo, plača za vsako besedo L. 0,50, najmanjši znesek za te oglase je L. 10.— Za število in dopolnjevanje je plačati za vsako besedo L. 2.—, za vse druge oglase L. 1.— na besedo, vendar pa plačajo posredovalci L. 1,50 za besedo. Najmanjši znesek za te oglase je L. 15.— Za vsak oglaš je treba plačati dr. strošek, takoj L. 0,50, za dajanje naslova ali šifre pa L. 2.—

Službe isče

KNJIGOVODJA starijši, verziran v organizaciji, knjigovodstva in sestavi bilanz trgovskih, industrijskih in za družinski podjetji, prevaja stalno ali tudi začasn, delo pri večjem podjetju Cenj, ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod šifro »Strokovnjak« 32876-1

KNJIGOVODJA bilancist, z dolgoletno prakso pri veleprodajnih in veleposredniških podjetjih, delo pri večjem podjetju Cenj, ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod šifro »Prosvetljeni organizator« 32877-1

ŠIV POMOČNICO ali mlajše dekle, vajeno šivanja obleke sprejemem Naslov v oglaš. odd. Jutra 32826-1a

KUHARICO s tridinski družini za lokalno štem. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32868-1a

CEVLJ. VAJENCA sprejemem takoj s hrano in prenočitvijo, ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod šifro »v stanovanju« 32581-44

VAJENCA sprejemem za krojaški obrt. Modni salon Blizjak Vozova št. 12. 32824-44

SIVALNE STROJE sprejema v popravilo trdnika Promet (nasproti križanske cerkve) 32804-3

6 DAMSKIH JOP čista volna in 15 m rjave kotenine dvojna širina, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32773-6

VOLNEN TEKAČ 8x1,35 m prodam. Čuček. Bolganska 25. 32792-6

3 NOVE RJUHE in 10 m rjave kotenine prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32817-6

Mlado Jutro

Griša Koritnik:

Miklavževa piščalka

Mladci, jaz pa nekaj vem, mladci, jaz pa nekaj znam, pa nikomur ne povem, pa nikomur ne izdam.

Vidite to svetlo stvar, drago stvar, Miklavžev dar: če zapiskam, kar želim, ko bi mignil z njo dobim.

Hočeš, dečko, zlat zaklad, že ga gledaš polno kad. O kako se lesketa — prav zares, kdo zna, pa zna!

A dekletce, kaj bi ti? Zarko sonce, cvet in kri! Kar zasnanjaš, že imaš prejši ko izmolili očenaš.

In ti, stari sosed čuk, mika li te moj kloubek? ves čaroben se ti zdi — bes ga pientaj, že ga ni!

Ej, vi lahkovorneži, vsi ste, kot smo mi bili: pred Miklavžem na piščal, po Miklavžu na sviral!

me ljubi. Ljubi! Šlišiš? Kakšna ironija! Zatrjeval sem si, da je ljubim tudi jaz. Pa... — Grenko je spoznanje. Trpko. Taval sem po cestah in se nerodno zaletaval v ljudi, ki so me preklinjali suvali, misleč, da sem pijan. Da. Bil sem pijan. Pijan do nezavesti. Pijan gnusa do nje. Ničvrednice. V času največje srčne revščine sem šele spoznal, kaj je dom. Dom.

Zena je sedela bolestno stisnjenih ustnic. V naročju je bil tupatam kanila solza. Pa je ni čutila.

Mukoma je nadaljeval: »Ljubezen je bela boginja. Daleč. Samo redkim dosegljiva. Ne pa zvlačugana pocestnica. Vem, ti me sovražiš. Zančurješ. In otroka...«

Zajokal je kot otrok. Zena je stopila k njemu. Vso grozno preteklost je zabrisal vse odpuščajoči poljub...

Danilo se je. V kuhinjo sta pritekla še vsa zaspana Borut in Nives. Začuden vzklikov sta odjavila in občudovala bogata Miklavževa darila.

»Mamica, pogled! Miklavž mi je prinesel tudi tanki!« je vzkliznil Borut. Zagledal je očeta, ki je stopil v kuhinjo.

»Očka! O, očka!« sta zavrisnila bratec in sestra v hipu ter se mu lhte vrgla v naročje.

Mamica se jim je v solzah smejala. Nato je zakurila, da je prijetna toplota preplavila kuhinjo.

»Mamica! Kaj pa je tebi prinesel Miklavž?« je bila radovedna Nives.

»Nogavice, piškote, sladkarije in...« — in moža ter z njim izgubljeno srečo, je zaspešeta sama sebi.

Bil je god sv. Miklavža.

2 PULOVERJA

nova do 10 let in ženske jopice prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32820-6

BLAGO za damski plašč in za rjuhe, oboje dobro prodam. Rimski c. 9-1. vrsta 16. 32821-8

MOŠKO OBLEKO dobro ohranjeno, močno postavlo, ugodno prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32822-8

3 OVLAŽNE RUTE Indanthren, krasni karovci prodam. Primer. na darila. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32819-6

KOLESA moška in damska sprejme v komičko prodajo pod zel. ugodnimi pogoji trgovina »Ogled« Mestni trg 3, vhod skozi vrata 32848-6

FIGURINE, kamniti figurini, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32852-6

SIVALNI STROJ (elektrani) rabljen, spredaj zelo dobro, ohranjen, prodam. Ciri Me. njeva (Trševa) 62-III. levo, Toman. 32883-6

GOJZARJE 38. zamenjam za gojzarte št. 40. Cesta na Rožnik 5. 32883-6

RADIO 5 cetni moderne oblike poceni prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32874-6

DEZNI PLASC damski, dober, ohranjen, rdeč, platen gumiran, prodam. Sv. Petra nasip št. 71. Pelnak. 32875-6

ORN MUF perzianer, — popolnoma nov, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32878-6

AKTOVKO iz finega boka, rjavo, ugodno prodam. Ogled ob 9. do 11. ure. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32855-6

PREPROGE bovske in slavonske, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32856-6

DEZNI PLASC garantiran, nepremodno, rdeč, črna suknja, za manjšo postavlo in temnomoder, volnen plašček za 3-5 letno punčko, ugodno prodam ali zamenjam za karkoli. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32859-6

PREGRINJALO plišasto, krasno, za čez posteljo ali divan, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32840-6

PRODAM dobro ohranjeno trodelno žimnice in moške ga loše št. 43. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32833-6

SIVALNI STROJ malo rabljen, prodam. Trška c. 60. 32835-6

LEPO PUNČKO celuloidno, 56 cm visoko, novo predvojno s ob lekanji ter otroški, šol sk, tablo na stojalu — ugodno prodam. Poljan. št. 15 9 stopnišče britičke deeno. 32839-6

RUKOVJE FLOBE 10 cm debele in konj rko vprego, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32841-6

RJUHE IN KAPNE predvojne, zelo poceni, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32846-6

NIZKE CEVLJE dober, ohranjen, je le, enleza unja, št. 43. prodam. Gerbec, trgovina, Križaj. 32880-6

SMUC DRES ženski zelo dobro ohranjen, za ženske srednje postavne prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32881-6

PRESTE ODEJE nove, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32862-6

ROKAVICE damske, volnene, nekaj parov, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32863-6

BLAGO za moške strelce in damske triko hlače, prodam. Zeljanska 11. 32864-6

DAMSKI KOSTUM sportni dvobarven, predvojno volneno blago, za redno postavlo, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32866-6

ZENITH elekčno, ugodno, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32867-6

SIVALNI STROJ predvojno, avstrijsko, znatno poceni, prodam. V. Blazič Tavčarjeva ul. 2. 32869-6

MOŠKO OBLEKO črna in ženski pl-88 — notam. Privos 4-77 desno. 32871-6

KOTENINO rjavo, nekaj metrov dolge in široke, prodam. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32872-6

KUPIM zimske obleke, suknje, dežne plašče, spodnje in druge perle ter uporabne predmete vsaj ku puje stalno in dobro plača trgovina »Ogled« Mestni trg 3, vhod skozi vrata 32847-7

VIŠOKE OMABE dvokrilne za obleko, in perilo v dobrem stanju plačam od 1000 do 1500 lir. Trgovina »Ogled« Mestni trg 3, vhod skozi vrata 32849-7

ZNAMKE vsakovrste tudi pokrajine, kupm. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Znamke nujno« 32851-7

OBLACILA vsela vrsta, moška in ženska kupuje trdnika. Promet (nasproti križanske cerkve) 32802-7

CEVLJE vsake vrste kupuje Prosvet (nasproti križanske cerkve) 32803-7

OTROŠKO KOLO dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Otroško kolo« 32796-7

CEVLJE dobro ohranjene št. 42 ali gojzarte in hubertus kupim. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32861-7

GASPERCEK kupim. Naslov v oglaš. odd. Jutra 32797-7

SIVALNI STROJ star, z dolgim šlinčkom, kupim. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Zamenjava« 32800-7

DVE BLAGAJNI oklopni, 1 skobelnik dva trčila, 2 šivalna stroja 1 ročni voziček, predprsnik kokos tekač in sesalni aparat za prah. — We novo ali v dobrem stanju kupimo. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Adria« 32816-7

ZNAMKE »Ljubljanski komplet« — kupim. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Nave« 32873-7

KOLESI Sportni moško in damsko, lepo ohranjeni, kupim. Malgajeva ul. 2-1. levo. 32879-7

KOMPRESOR mali, kupim. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Kompresor« 32855-7

KLAV. HARMONIKO kupim. Ponudbe z navedbo cene in opisa na oglaš. odd. Jutra 32832-7

OMARO trodelno, novo ali dobro ohranjeno, tudi po naročilu pri mirzaru, kupim. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Trodelna omara« 32836-7

GOJZARJE št. 43 kupim ali zamenjam za visoke čevlje št. 41. levo, potrebna doplačila. Pelan Bor. »Trodelna omara« 32837-7

KONV. LEXIKON novejšo izdajo, kupi ali zamenja Belec. Tr. Jur. št. 7. palači banka Str. 32842-7

OBLEKO ali blago, za srednjeverjkega moškega kupi ali zamenja. Belec, trgovina Jurčič v palači »banke Slavice« 32843-7